

Generácie

MAGAZÍN PRE AKTÍVNYCH SENIOROV

Ročník 4, číslo 4/2015

*Z Vianočných trhov v Bratislave
úprimné pranie pre všetkých:*

*Veľa šťastia, zdravia
a božieho
požehnania*

Tibor Kepencay *Dumka a vianočnom narodení*

*Život je dozrievanie od narodenia k smrti
a smrť je bodkou pozemského žitia
- koleso našich dní smerom k nej sa rúti.*

*Na tejto našej ľudskej veľkej púti
sú cesty rovné aj cesty, čo sa krížia;
človek po nich kráča a neraz aj zblúdi.*

*Počujme ten hlas, ktorý vodi cestou.
Je darom: majákom, smerovkou na rázcestí,
je svetlom v tme, radcom je, je Slovom...*

*To Slovo nám zaznieva ako úder kovom,
do srdca sa vrýva a čo stojí v ceste, triešti;
koho sa raz dotkne, už nemôže stáť bokom.*

*Slovo, čo celkom na počiatku bolo,
pochádzalo od Boha a aj bolo Bohom.
Po stáročia prežaruje každú tmu...*

*Stále je dosť takých, čo nevpustia Ho dnu,
uprednostnia uchádzať radšej tmavým uchodom
a monotónne poháňať svojho žitia kolo.*

*Hľa ako navôkol hustne táto tma:
bojujúc s Ním pohltiť chce toto svetlo pravé,
za výmenu nahradí Ho niečím falšným...*

*Či vidíš a rozpoznáš čo sa deje s Ním?
Hľad ľudom do očí, pozri im do tváre:
- určite rozpoznáš kto ich v hrsti má...*

*Nezachmúr sa smutne, vystri svoje čelo,
pozri aj proti tme - odvážne a smelo!
Nad Betlehemom hviezda prežaruje nehom...*

*Nech je v každom srdci koniec všetkým hnevom
a ako raz onehdy nad svetom zaznelo,
tak zaznieva opäť GLÓRIA IN EXCELSIS DEO!*

*Veľká sláva na výsostiach Bohu...!
Na Zemi buď pokoj ľudom dobrej vôle!
Toto Svetlo - neba Dar - ukončuje dobu tmy.*

*Kto Svetlo neprijme, môže byť stratený;
len kto v Ňom zatrvá, v radosť zmení bôle
a cesty svojho žitia k Svetlu usmerní.*

*Tibor Kepencay
dlhoročne aktívne pracuje v ZKS
a je členom dozornej komisie*

Odveký zápas

Zo sveta prichádzajú dramatické správy o vyčíňaní Islamského štátu, bombových útokoch s množstvom obetí, kúsok za našimi východnými hranicami sa nekončí zničujúci vojnový konflikt. Doma vláda a parlament v chvate a bez potrebnej odbornej i verejnej diskusie prijíma

balík akože protiteroristických zákonov, ktoré vyvolávajú mnohé otázky. V čase adventu a najväčších sviatkov roka prevláda zhon, nervozita a nákupný ošiaľ. Čo sa to deje, spejeme stále k horšiemu?

Hovorí sa, že optimista vidí pohár poloplný a pesimista poloprázdny. Som a chcem zostať medzi tými prvými. Nie z naivity, v mojom a našom veku by sme mali mať už dosť skúseností a poznania. Ale práve preto / a aj celkom úmyselne/ som pevne presvedčený, že stromy by nemali zakrývať pohľad na celý les, krátkodobé, hoci vážne problémy, celkový obraz vývoja. Pre súčasné turbulencie mám predovšetkým dve vysvetlenia. Žijeme v čase záplavy informácií a okamžite sa dozvedáme o všetkom, najmä výnimočnom, tragickom - reálna prevaha bežného a pozitívneho nie je mediálne zaujímavá. A tak dostávame dosť skreslený pohľad na dianie okolo nás.

Hlavne však si treba uvedomiť, že žiadny pohyb dopredu sa v dejinách/ a zrejme ani dnes/ neodohral a neodohrá ako idylka bez konfliktov. Najmä tu v Európe sme si zvykli na neobyčajne dlhé, oveľa viac než polstoročné obdobie bez väčších ozbrojených konfliktov. V spoločenstve najvyspelejších krajín sme si začali namýšľať, že všetci rozmýšľajú racionálne a uprednostnia iné riešenia než násilie. Keď nás brutálne poznanie upozorňuje, že to nie je celkom tak, nemali by sme to brať ako kruté prekvapenie. Vo svete i v každom z nás vždy prebiehal a prebieha odveký zápas medzi lepšou a horšou stránkou ľudskej a spoločenskej podstaty. Dôležité je uvedomiť si to a postaviť sa aktívne na správnu stranu.

Vianočné a novoročné sviatky sú časom pokoja, ale tiež rozjímania a predsavzatí. Dajme si také, ktoré povzbudia aj v zložitých chvíľach naše pozitívne rozhodnutie.

Miloš Nemeček

Generácie

MAGAZÍN PRE AKTÍVNYCH SENIOROV

NEPREDAJNÉ

Štvrťročník, ročník 4, číslo 4
December 2015

Vydavateľ:

Združenie kresťanských seniorov Slovenska
Bajkalská 25
821 01 Bratislava
IČO: 31 745 741

V spolupráci so spoločnosťou
NAUTILUS DJ, s.r.o.,
Nevádzova 5, 821 01 Bratislava.
Poštová adresa: P.O.Box 50,
820 07 Bratislava 27
IČO: 35 898 500
www.nautilusdj.sk

Šéfredaktor:

PhDr. Miloš Nemeček
nemecek@goodwill.eu.sk
+421 905 767 577

Editor:

Ing. Juraj Púchlo
jpuchlo@nautilusdj.sk
+421 948 303 723

Výroba a odbyt:

Mgr. Jana Čierniková Kolesárová
jciernikova@nautilusdj.sk
+421 915 727 917

Predseda redakčnej rady:

Jozef Mikloško

Spolupracujúci partner:

Občianske združenie Bagar

Vizuálna koncepcia a layout:

Vladimír Minda,
Yodea, s.r.o.

Grafické spracovanie:

Yodea, s.r.o.

Foto:

archív NAUTILUS DJ, s.r.o.,
stock.xchng.com, dreamstime.com,
www.shutterstock.com

Označenie inzercie:

(kp) - komerčná prezentácia
(pti) - platená textová inzercia

Registrované v evidencii periodickej tlače pod
evidenčným číslom EV 4503/11
ISSN 1339-8504

Materiály uverejnené v časopise Generácie nie je
možné bez súhlasu redakcie publikovať, ani inak
používať v akejkoľvek forme

**VYCHÁDZA S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ
A RODINY SR**

6

Rok 2015 bol náročný, budúci musí byť krajší

9

Rada vlády rokovala

12

Slovensko na rázcestí

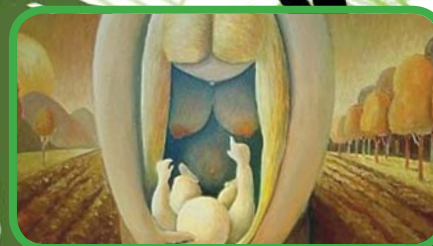
18

Pozor na „výhodné“ pôžičky pred Vianocami

20

Sporenie a vkladná knižka Darček, ktorý bude vašich blízkych ešte dlho tešiť

22

Vianočná spomienka na MUDr. Ladislava Kvasničku

29

Advent s rodinou

30

Procesy migrácie - problémy a riešenia

32

Dôchodcovia si zaslúžia viac

39

Andrej Bagar patrí všetkým

40

Vianoce s Terkou

41

Nech sú sviatočné chvíle tým najcennejším

14

Seniори boli aj v tomto roku v Šaštíne

16

Byť „za život“ je možné v každom veku

28

Zamyslenie na konci jesene

24

Levoča: dve baziliky v jednom meste.

26

Na návšteve Cisterciánov

34

Odkaz Teilharda de Chardina

36

Opäť na Vianočných trhoch

38

Folklorná štafeta generácií

42

Slovensko bez bariér

44

Knižné tipy pod stromček

47

Poklady tradičnej slovenskej kuchyne

Rok 2015 bol náročný, budúci musí byť krajší

Rok 2015 bol plný drám a zmien – vo svete, v Európe, aj na Slovensku. Prežívame prenasledovanie a vraždenie kresťanov vo svete, je to druhé najväčšie od čias Nera. Bezohľadný terorizmus sa k nám hrozivo približuje a ohrozuje Európu.

Strieľame po ňom do hmly slepými patrónmi. Európu zaplavujú státisíce utečencov, ktorí utekajú pred ohrozením života, ale aj za prosperitou a s cieľom vyvolať strach a chaos. Využívanie týchto javov v blížiacej sa volebnej kampani je účinné, ale neférové.

Mier v Európe je silno ohrozený, najviac za posledných 70 rokov. Pokračuje finančná a demografická kríza, ktorej korene sú v strate morálky. Európa sa neúspešne snaží zastaviť finančnú krízu enormným tlačením ničím nekrytých peňazí. Burzové špekulácie a derivátové obchody napriek varovaniu rastú a ničia reálnu

ekonomiku. V kriminalite vládnu gangstri, v niektorých bankách bankstri, korupcia sa šíri ako rakovina.

K týmto témam sme si prečítali veľa protichodných analýz, takže sme schopní veriť hocičomu a hocikomu. Z mútnych vôd ťažia tí, ktorí myslia v prvom rade na seba a snažia sa na týchto fenoménoch zbohatnúť. Nechcem nosiť drevo do lesa a k stovkám bilancí pridať stoprvú. Zameriam sa iba na niekoľko mne blízkych tém.

Práca v parlamente

Temer štyri roky som prežil v intenzívnej práci poslanca NR SR

v prospech lepšieho Slovenska. V opozícii pri suverénnej vláde jednej strany sa dalo málo presadiť, predsa sa však na moju činnosť pozerám s uspokojením. Podarilo sa mi šíriť myšlienky, ktoré si ľudia všimli, aj sprostredkovať pomoc druhým. Bolo to aj tým, že na oboch stranách bariéry som si našiel rešpekt a priateľov. Myslím si však, že ďalšie štyri roky v opozícii kresťanskej demokracii neprospejú.

Posledná, 58. schôdza NR SR, bežala temer päť týždňov. V programe bolo 151 bodov, pridali sa k tomu aj „antiteroristické zákony“ v skrátanom konaní. Za 3 roky a 9 mesiacov som mal v pléne NR SR 166 vystúpení v rozpravách, 260 faktických poznámok a 55 procedurálnych návrhov. Okrem toho som mal 109 písomných otázok na premiéra a ministrov vlády a 20 interpelácií. Som rád, že Slovenský historický ústav v Ríme, ktorý vznikol na základe môjho zákona v spolupráci s poslancami O. Brixim a A. Martvoňom, už druhý rok úspešne pracuje.

Počas plenárnych zasadnutí, vždy vo štvrtok, som organizoval v NR SR spoločné modlenie poslancov. Sedemdesiatešieste bolo vo štvrtok 3. 12. 2015. Bolo nás 18, z toho 8 poslancov z viacerých strán. Náš zástupca, Ján Kerekréty, sa vďaka

europoslankyni Anny Záborskej, zúčastnil v dňoch 1. – 2. 12. 2015 modlitbového stretnutia poslancov Európy, ktoré sa uskutočnilo v Bruseli za účasti 300 ľudí zo všetkých krajín EÚ.

Aktivity ZKS

Druhou mojou náplňou bola práca predsedu Združenia kresťanských seniorov Slovenska (ZKS). Túto funkciu vykonávam od roku 2007, na 11. Valnom zhromaždení ZKS na Katolíckej univerzite v Ružomberku som bol 27. 8. 2015 zvolený do tejto funkcie na ďalšie 4 roky.

Tohto roku ZKS oslávilo 20. výročie svojho založenia. Stalo sa to vo februári na konferencii „Minulosť, prítomnosť a budúcnosť ZKS“ v Bratislave a na 11. Valnom zhromaždení, ktoré bolo spolu s konferenciou „Európsky rok rozvoja a problémy migrácie“. Valné zhromaždenie zhodnotilo uplynulé dva roky, zvolilo nové predsedníctvo a vytýčilo do budúcnosti plán činnosti. Navrhlo ma Rade KDH a Predsedníctvu KDH na vhodné miesto ako delegáta ZKS na kandidátke pre parlamentné voľby 2016. Odporučilo prijatie návrhu Nezávislých kresťanských odborov (NKOS) na vzájomnú akceptáciu členov ZKS a NKOS za svojich kolektívnych členov. Radou KDH som bol potvrdený na kandidátskej listine na č. 32. Mrzí ma, že sa nám nepodarilo nájsť reprezentanta seniorov, ktorý by sa pokúsil z tejto pozície prekrúžkovať do parlamentu a zároveň by prejavil ochotu a schopnosť pomáhať v práci ZKS, na celoslovenskom, regionálnom a klubovom poli. Bol som potvrdený na kandidátskej listine na č. 31.

Najväčšia púť ZKS bola aj tohto roku v Levoči za účasti asi 30 tisíc seniorov. Ďalšie boli na Starých Horách a v Šaštíne. Pravidelne organizujeme športové súťaže seniorov v Nitre, Prešove, Pruskom

a v Partizánskom. Štyria naši členovia sú v Rade vlády pre seniorov, ktorá mala 23. 11. svoje posledné zasadanie. Od roku 2012 vydávame s podporou MPSVaR SR na tlač 3-4 krát ročne 50-stránkové farebné čísla časopisu Generácie, ktorého vianočné a novoročné číslo máte pred sebou. Od NR SR sme dostali do daru 49 starších počítačov, ktoré sme distribuovali seniorom po Slovensku. Požiadali sme aj MPSVaR o ďalších 25 kusov, záujemcom ich dodáme.

V európskom projekte EVARS sa školili dobrovoľníci. Sériu seminárov o dobrovoľníckej seniorskej práci

prebehla v Bratislave, Trenčíne, Partizánskom a v Prešove. Sme členmi Fóra kresťanských inštitúcií, ktoré malo v novembri za účasti arcibiskupa Cyrila Vasiľa svoje valné zhromaždenie. Aktívnu účasť vyvíjame aj v Európskej únii seniorov, kde sa zúčastňujeme pravidelných konferencií a zasadaní. Tento rok dva razy pozvala seniorov zo ZKS poslankyňa Anna Záborská na návštevu Európskeho parlamentu.

Šíriť posolstvo

Tretou témou je moja publicistická a literárna činnosť. Pravidelne blogujem na SME, za sedem rokov

som napísal 236 článkov, ktoré prečítalo 554 tisíc ľudí, s priemernou čitateľnosťou na blog 2347. Kvôli aktivitám na Facebooku som bol v prvom polroku 2015 vyhodnotený ako najaktívnejší poslanec s asi 700 statusmi. Často som tiež písal a mal rôzne rozhovory do novín, rozhlasu a televízie.

Po mojich siedmich vydaných literárnych dielach, z ktorých bola najúspešnejšia prvotina „Prísne tajné, ako sme boli malí“, som sa písania nevzdal. Blízko k dokončeniu je kniha spomienok a úvah „Strieborná ruža“. Na ďalšie dielo „Ľudia, roky, udalosti“ by som potreboval viac voľného času. Ako člen Predstavenstva Spolku slovenských spisovateľov som chodieval na ich podujatia a presadzoval som záujmy spisovateľov v parlamente. Som rád, že po rokoch rekonštrukcie sa 11. 12. 2015 zasa otvoril Dom spisovateľov v Budmericiach, do ktorého by mali mať prístup na tvorivé

pobyty aj hudobníci a výtvarníci. Som moderátor Svetového apoštolátu Fatimy na Slovensku. Je to medzinárodné laické hnutie, ktorého stanovy boli v roku 2005 schválené Pápežskou radou pre laikov. Jeho náplňou je šíriť po svete posolstvo nádeje a pokoja z Fatimy a tak prispieť k evanjelizácii sveta. Hnutie zahŕňa desiatky miliónov členov zo 110 štátov sveta. V roku 2016 svet vstupuje do 99. výročia fatimských udalostí. Som presvedčený, že oslava storočnice v roku 2017, ktorá sa intenzívne pripravuje, prinesie svetu radostné udalosti. Nie nadarmo pápež František zasvätil svoj pontifikát Matke Božej z Fatimy.

Ľuďom dobrej vôle

A osobne – v mojej rodine sme čakali trinásť vnúča, Jurka. Trocha sa poponáhľal a 19. 11. 2015, o tri týždne skôr, prišiel cisárskym rezom. Mama a synček sú zdraví, trocha to pomiešalo našu

27-člennú päťgeneračnú rodinu – od praprababky (98) až po mojich dvoch pravnikov – Tobiáša a Dominika.

Adventný veniec horel aj v parlamente. Jasu na ňom pribúdalo, v prírode ho ubúdalo. Keď sa na betlehemských poliach zjavila veľká žiara, narodilo sa dieťa menom Ježiš. Mária ho zavila do plienok a Jozef zachránil pred Herodesom – pre ukrižovanie. Aj toho roku sa Ježiš narodí iba do srdc, ktoré ho s radosťou očakávajú. Privítajú ho s vierou a láskou, ako Mária a Jozef, s dôverou a úprimnosťou, ako pastieri a uznajú ho za kráľa, ako mudrci po riskantnom putovaní za hviezdou.

Má svet ešte právo na krásu Svätej noci, keď milióny ľudí hladujú, nemajú strechu nad hlavou, šliape sa po ich právach a 50 miliónom ročne sa nedovolia narodiť? Dokážeme ešte vnímať pokoj a šťastie Vianoc, keď sme nesvorní, závidíme si, keď nás média a materiálne starosti oberajú o pokoj?

Prežili sme 40 rokov snaženia, keď chceli červenou hviezdou zacloniť betlehemskú. 26 rokov ju tienia svetlá sveta a umelo vyvolané potreby. Nedajme si vziať jej tajomnú žiaru, ktorá vyše dvetisíc rokov zasahuje ľudské srdcia radosťou a nádejou.

Milí seniori a ľudia dobrej vôle! Všetky zvony sveta aj tento rok zvestujú polnočnú a oslávia jedinečnú udalosť: „Narodil sa Kristus Pán, veselme sa!“ K Vianociam a počas celého roku 2016 Vám prajem veľa radosti, spokojnosti a Božieho požehnania.

Zvoľme si 5. 3. 2016 čestných ľudí, ktorí nás budú statočne reprezentovať.

Jozef Mikloško

foto: archív J. Mikloško, Anna Ševčíková

Významné otázky staršej generácie

Rada vlády rokovala

Rada vlády SR pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie rokovala koncom novembra po tretí a záverečný raz v priebehu roku 2015. Na programe boli otázky veľmi významné pre staršiu generáciu.

Konkrétne išlo o správu o stave kriminality páchanej na senioroch, problematika zdravotných a sociálnych služieb a veľmi závažné, prvé komplexné hodnotenie Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020.

Kriminalita páchaná na senioroch

Správu o stave kriminality páchanej na senioroch predkladalo Ministerstvo vnútra SR.

Ako vyplýva z odbornej literatúry a z praktických skúseností, seniori sú „ľahšími“ obeťami trestnej činnosti. Medzi rizikové činitele patrí rozšírená sociálna

izolácia, často ide o ovdovelých alebo osamelo žijúcich, pre ktorých je príznačné stereotypné správanie, dôverčivosť, ale i fyzická bezbrannosť. Vplyvom veku sa u nich zároveň prejavujú rôzne somatické problémy, ako je zhoršenie zraku, sluchu, motoriky a úbytok fyzickej sily, ktoré sú často sprevádzané ďalšími chorobami.

Uvedené faktory jednoznačne nahrávajú páchatelom trestnej činnosti, ktorí sa neraz cieľene zameriavajú na seniorov z dôvodu „cesty ľahšieho odporu“. Tieto faktory mnohokrát negatívne ovplyvňujú odhaľovanie a objasňovanie trestnej činnosti,

kedy sa príslušné orgány (najmä Policajný zbor) dostávajú do stavu dôkaznej núdze. Senior nedokáže dostatočne reprodukovať vnímaný dej vrátane osoby páchatela, s ktorým prišiel do kontaktu.

Nebezpečný nárast

V roku 2014 bolo v rámci Slovenskej republiky zaznamenaných celkom 81 245 trestných činov, v ktorých bola v 11 633 trestných činoch obeťou priamo fyzická osoba. Z uvedeného počtu trestných činov bolo 1 886 trestných činov spáchaných na senioroch. Možno teda konštatovať, že trestné činy spáchané na senioroch v roku 2014 tvorili 2,32 % podiel na celkovej

kriminalite a zároveň 16,21 % podiel na prípadoch spáchaných na fyzických osobách. V porovnaní s rokmi 2013 a 2012, kedy bola situácia ustálená, ide o nárast podielu prípadov na senioroch.

Pri rozdelení kriminality na jej jednotlivé druhy a v porovnaní s celkovo zaznamenanými trestnými činmi týchto druhov kriminality sú seniori najviac obeťami násilnej kriminality

(12,72 % prípadov), následne ekonomickej a majetkovej kriminality. Tento charakter sa oproti minulosti nemení, kedy opätovne dominuje násilná kriminalita a majetková kriminalita, čo je vzhľadom na jej charakter (bezprostredný útok na jednotlivca) aj prirodzené.

Čo do rozloženia kriminality páchanej na senioroch podľa regiónov Slovenska najviac

prípadoch bolo v roku 2014 v rámci bratislavského kraja, košického kraja a tiež banskobystrického kraja, pričom na všetkých teritóriách nastal oproti minulosti nárast predmetnej trestnej činnosti. V uvedených regiónoch oproti ostatným častiam Slovenska je početne najviac páchaná trestná činnosť na senioroch dlhodobo. Ide najmä o efekt väčšieho počtu zastúpenia potenciálnych obetí daný vyššou koncentráciou obyvateľstva, vyššou anonymitou prostredia a zároveň aj vyššieho výskytu páchatel'ov.

Nevyhnutnosť aktívnych krokov

Tento komplexný pohľad z policajných štatistík doplnil samostatný prieskum Fóra na pomoc starším, ktorý čísla doplnil o viaceré konkrétne prípady. Obe informácie ukázali, že na tomto poli treba ešte aktívnejšie konať. Je pozitívne, že orgány, na to určené, vo väčšej miere ako v minulosti majú prehľad o kriminalite páchanej

na senioroch. Je však nevyhnutné, aby konali aktívnejšie – a nielen to, aby sa tiež celospoločensky v pozitívnom smere menil pohľad na staršiu generáciu.

Ďalšou problémovou otázkou, ktorá bola na programe, bolo prepojenie zdravotných a sociálnych služieb. Nie dávnou právnou úpravou sa ustanovila nová forma poskytovania zdravotnej starostlivosti, ktorou je ošetrovateľská starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb. Nepochybne treba privítať uhrádzanie 9 ošetrovateľských výkonov zo zdravotného poistenia v zariadeniach sociálnych služieb. Je to však iba začiatok procesu, ktorý by mal smerovať k hradeniu všetkých potrebných výkonov. Podľa Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb by však systémovým riešením bolo vytvorenie nového typu zdravotno-sociálneho zariadenia, ktoré bude poskytovať dlhodobú integrovanú starostlivosť, hradenú zo zdravotného poistenia.

Touto témou sa zaoberala správa o práci na stratégii dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti

pre odkázané osoby. Gestorom sú hneď dve ministerstvá, práce, sociálnych vecí a rodiny a tiež zdravotníctva. Pre ministerstvo práce, ktoré zastrešuje sociálne služby, je to významná priorita. Dôležité bude, ako aktívne sa k tejto otázke a vôbec ďalším úlohám pre starších a odkázaných ľudí postaví rezort zdravotníctva, ktorý je pod tlakom mnohých problémov. A samozrejme tiež poskytovatelia sociálnych i zdravotných služieb, samosprávy, zdravotné poisťovne a ďalší zainteresovaní. V čase starnutia populácie a rastu počtu starších a odkázaných je to však naliehavá celospoločenská otázka.

Záverečným bodom rokovania Rady bolo prvé komplexné hodnotenie realizácie Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020. Ak mu v tomto článku venujeme najkratšiu pasáž, nuž vôbec nie preto, že má menšiu váhu. Práve naopak. Ide o zásadný strategický dokument, ktorý sa týka všetkých podstatných stránok života staršej generácie. Vznikol v spolupráci všetkých relevantných subjektov štátnej a verejnej správy, seniorských

organizácií a odborníkov – a takto bolo spracované po takmer dvoch rokoch jeho platnosti jeho prvé oficiálne a komplexné hodnotenie.

Už jeho rozsah je úctyhodný, presne 44 strán tabuliek o konkrétnom plnení cieľov programu a na takmer tristo stranách v prílohách podrobnejšie správy jednotlivých rezortov a inštitúcií i pohľad seniorských organizácií. Je to podklad, ktorý dáva množstvo informácií a podnetov. Väčšina úloh sa plní, nie však s rovnakou intenzitou – a sú aj také, ktoré zaostávajú. Pre organizácie staršej generácie je dôležité kompetentne posúdiť stav realizácie jednotlivých kapitol Národného programu a najmä kvalifikovane dávať podnety na návrhy, ako ďalší postup zintenzívniť. Vzhľadom na to, aké sú demografické trendy a populácia bude výrazne starnúť, sú to mimoriadne závažné otázky, týkajúce sa všetkých.

Miloš Nemeček

Slovensko na rázcestí

Život človeka je dôstojný, len ak je slobodný. Dejiny nás učia, že sloboda nie je stálica – pod náporom ideológie a relativizmu mizne nenápadne, postupne. Pád komunizmu nám dokazuje, že zlo, nech je akokoľvek mocné, nech sa opiera o arzenály zbraní a impérium, nezvítazí, pokiaľ všetci nerezignujú.

Aké bude Slovensko, závisí od každého z nás. Jeho osud je v rukách občanov. Ak vidíme okolo seba korupciu a aroganciu moci, je to len preto, že väčšina to strpí a toleruje. Lebo tí, čo to robia, v nás vytvorili dojem, že my ich potrebujeme, aby ochránili Slovensko a naše životy napríklad pred globálnymi hrozbami. Že nám dajú vlaky zadarmo, ktoré, samozrejme, nie sú zadarmo, ale sú platené z našich daní. Pripravujú obchvat Bratislavy za cenu, že by sme Slovensko za to prepojili južnou rýchloucestou z Bratislavy do Košíc, zorganizujú kompu cez Dunaj za cenu stavby mosta, vybaví dotácie pre vyvolené skupiny a obstarajú všetko spravidla výrazne predražene a hotovostné provízie zabalia do alobalu.

Úspešný príbeh

Napriek všetkým chybám a krízam je 26 rokov našej slobody úspešným príbehom. Zmyslom našej slobody

je dôstojný život ľudí. Keďže ten súvisí s bezpečnosťou a dôstojným miestom Slovenska v Európe, vstúpila naša krajina do EÚ a NATO. Dnes spolurozhodujeme o globálnych a medzinárodných záležitostiach. Čelíme hrozbe islamského terorizmu. Militantný fanatizmus treba eliminovať všetkými prostriedkami, aj s použitím vojenskej sily.

Európa musí byť schopná a odhodlaná brániť svoje hodnoty, životy, zdravie, majetok svojich občanov a spoločné záujmy. Nemôže zostať ekonomickým obrom a bezpečnostným trpaslíkom. Vzhľadom na rozsah a dôsledky utečeneckej a migračnej krízy je potrebné zachovať schengenský systém s dôslednou spoločnou ochranou vonkajšej hranice Únie.

Na začiatku novej cesty bol optimizmus a eufória, možno až nesplniteľné očakávania. Pripomeňme

si pozitíva: Nežná revolúcia bez násillia, pokojné rozdelenie štátu, prechod od československej koruny k slovenskej až po euro. Máme slovenské svetovo úspešné firmy, „lietajúce auto“ a dokázali sme vyhrať majstrovstvá sveta v hokeji, cyklistike... Na druhej strane je u nás veľa viditeľných a boľavých problémov a súvisiacej skepsy a frustrácie.

Už roky je u nás najvyššia nezamestnanosť v stredoeurópskom regióne, najvyšší verejný dlh v dejinách, rastúce regionálne rozdiely a vyľudňovanie zaostávajúcich okresov, veľká korupcia, upadajúce školstvo a zdravotníctvo, prehlbovanie krízových prejavov s rómskymi komunitami, nízka vymožitelnosť práva. Arcibiskup Cyril Vasíľ

v septembri v Šaštíne vymenoval sedem našich súčasných bolestí: strata životného optimizmu, strata ľudskosti a súcitu, strata dôvery v autoritu, v spravodlivosť, v dané slovo a rodinu, strata žičlivosti a solidarity a strata nádeje.

Ukážme lepšiu tvár

Aké bude Slovensko? Odpoveď si dáme sami v marcových voľbách. Keďže budeme predsedáť Európskej únii, budeme spolurozhodovať aj o tom, aká bude EÚ. Svet okolo nás sa prudko mení. Je na nás, ktoré hodnoty si dokážeme uchovať a ochrániť. Politika, napriek zlyhaniam a slabinám, musí nachádzať podmienky, ktoré pomôžu udržiavať bezpečie domova, stabilitu rodín a rešpektovať dôstojnosť života každej osoby.

Slovensko má akoby dve tváre – odhodlanú a tvorivú, ale aj ustráchanú a pasívnu. Strach a ľahostajnosť sú sestry zla a vedú k strate slobody. Spomeňme si na odkaz priateľa a svätca Jána Pavla II: „Nebojte sa!“ Posilnime a ukážme lepšiu tvár Slovenska. Nech prevládne budúcnosť a perspektíva, nie minulosť a úpadok.

Marcové parlamentné voľby budú dôležitejšie, ako si pripúšťame. Rozhodnú, či budeme autoritársky štát s vládou jednej strany bez účinnej kontroly moci alebo demokratickou krajinou s perspektívou pre mladých. Rozhodnú o tom, akú domovinu odovzdáme našim deťom: či to bude krajina korupcie, populizmu a nespravodlivosti alebo vyspelé a tvorivé Slovensko, ktoré bude právnym štátom a dobrým domovom. Chceme Slovensko spravodlivé, s efektívnou vymožitelnosťou práva. Súdnicstvo nemôže byť nadávka a čierna schránka, preto treba deharabinizáciu justície. Je tiež nefér, keď na ochranu záujmov spriatelenej firmy vláda mení legislatívu a dlhy zaplatia občania. Slovensko patrí k najhorším štátom EÚ z hľadiska platobnej disciplíny a vymožitelnosti práva. Najhorším neplatičom je štát.

Chceme Slovensko vyspelé – kultúrne, ekonomicky, sociálne a ekologicky. Slovensko, ktoré demograficky nevymiera, kde mladé rodiny majú dostatok nájomných bytov a neboja sa mať viac detí. Najlepšia a najúčinnějšía sociálna politika podporuje rodiny a zamestnanosť. Kvalitné a dostupné

vzdelávanie a zdravotníctvo musí byť prioritou verejnej správy. Vzdelaná, tvorivá a zdravá populácia je najlepším a rozhodujúcim potenciálom pre budúcnosť. Je čas VIACEJ TVORIŤ A MENEJ TROVIŤ. Naplníme tak výzvu L. Štúra a prestaneme zadlžovať naše deti. To je úloha finančného a najmä morálneho charakteru.

Za seba a za KDH chcem všetkých ubezpečiť, že v otvorenosti pre konštruktívnu hodnotovú a programovú spoluprácu s občanmi, s odborníkmi a politickými partnermi urobíme všetko, čo je v našich silách, aby u nás vo voľbách vznikla alternatíva voči populizmu, korupcii a nezodpovednosti. Aby Slovensko bolo domovinou bezpečnou, spravodlivou a vyspelou.

Milí priatelia, nech nás adventné cesty privedú k bohatstvu najcennejších darov Vianoc – k domovu, láske, rodine a radosti v zrodení Božieho Dieťaťa. Želám Vám pokojný a požehnaný Nový rok 2016!

Ján Figel'
Foto: archív

Seniori boli aj v tomto roku v Šaštíne

V mesiaci september každoročne vo väčšej miere putujú Slováci do Šaštína, k Sedembolestnej Panne Márii – patrónke Slovenska, pretože na 15. september pripadá jej sviatok. Chcú si ju uctiť v krásnej bazilike, ktorá tam stojí od roku 1762, kedy bola slávnostne posvätená za veľkej účasti pútnikov nielen z Uhorska, ale aj z okolitých krajín.

Ľudia tam putujú už vyše 450 rokov, aby si uctievali Sedembolestnú matku, ktorej sochu tam dala do kaplnky umiestniť rodina Czoborovcov na mieste, kde manžel vyhodil svoju manželku z koča. Ona sa potom vrátila peši domov a prosila Pannu Máriu, aby sa vzťahy v ich rodine zlepšili. To sa aj stalo, manželia sa udobrili a ako vďaka postavili kaplnku, do ktorej umiestnili sochu Sedembolestnej, ktorá bola potom premiestnená do baziliky, kde sa uctieva doteraz.

Túto udalosť pripomínam aj preto, lebo aj teraz sa vzťahy v rodinách stále zhoršujú a všeobecne sa konštatuje, že najmä v ekonomicky vyspelých krajinách sa prehľbuje kríza rodín. Uvedomuje si to aj naša

cirkev a najmä Svätý Otec František, ktorý sa tejto téme veľmi intenzívne venuje. Svedčí o tom aj zvolanie biskupskej synody o rodine, kde sa biskupi z celého sveta venovali tejto otázke a hľadali cesty ako túto situáciu zlepšiť. Veď rodina je základ spoločnosti a od nej závisí, ako budú vychované deti a potom aj celá spoločnosť.

Sedem bolestí

Na to, že aj u nás na Slovensku sa tieto problémy prejavujú, poukázal aj otec arcibiskup Cyril Vasil' v homílii na hlavnej púti v Šaštíne 15. septembra tohto roku, keď povedal: „Drahá Panna Mária, prichádzame zložiť k Tvojim nohám naše osobné i spoločné bolesti, naše obavy i túžby. Pred obraz tvojich siedmich

materinských bolestí chceme predložiť to, čo cítime ako naše bolesti, ktoré sa dotýkajú našich životov. Je to v podstate zoznam siedmich bolestí Slovenska: strata nadšenia a radosti, strata ľudskosti a súcitu, strata dôvery v autoritu, v spravodlivosť, v dané slovo, strata žičlivosti a solidarity, strata nádeje. V ďalšej časti potom podrobne rozviedol, ako je možné týmto stratám zabrániť.

Tomu, aby ďalej nedochádzalo k týmto a možno aj k iným stratám sa dá zabrániť tak, že sa budú deti už od narodenia vychovávať v dobrých rodinách a tam majú dôležitú úlohu aj starí rodičia. V tom nás posilňujú púte k Panne Márii. V máji ich organizujeme na Staré Hory, v júli

do Levoče a v septembri do Šaštína, tento rok to bolo 3. septembra.

Bohoslužbu sme začali ružencom k Sedembolestnej Panne Márii, ktorý sa predmodlievali zástupcovia jednotlivých klubov. Svätú omšu celebraval vdp. Mons. Ján Formánek, pápežský prelát spolu s rektorom baziliky donom Jánom Cverčkom SDB. Čítania zo Sviatku Sedembolestnej prečítali zástupcovia klubov.

Úloha starých rodičov

V homílii sa vdp. Formánek zameral predovšetkým na úctu našich ľudí k našej Sedembolestnej patrónke, ktorá pretrváva už viac ako 400 rokov. Poukázal najmä na problémy rodín, ktoré sú v poslednej dobe v kríze. V tejto situácii je dôležitá aj úloha starých rodičov v rodinách. Homíliu zakončil s tým, aby sme si aj pre túto činnosť vyprosovali pomoc a ochranu od našej Sedembolestnej Matky a to

nielen v tomto krásnom chráme, ale aj každý deň doma vo svojich rodinách.

V prosbách veriacich sme tiež prosili Sedembolestnú, aby nám pomáhala znášať každodenné starosti. Mysleli sme aj na našich chorých a telesne postihnutých a tiež na našich zosnulých členov, aby žili vo večnej blaženosti. Obetné dary odovzdali členovia našich klubov na čele s krojovanou skupinou v tekovskom kroji z Čajkova.

Po svätej omši predseda ZKS Jozef Mikloško poďakoval hlavnému celebrantovi, rektorovi baziliky a všetkým, ktorí sa nejakým spôsobom zaslúžili o zdarný priebeh púte.

Popoludní sme vykonali Krížovú cestu, ktorej texty nám na tento rok poskytol náš klub z Krupiny. Po záverečnom požehnaní sme sa rozišli do svojich domovov s nádejou, že sa sem zas o rok vrátíme.

Ján Uhnák

Foto: Michal Koniar

Byť „za život“ je možné v každom veku

Niekoľko starších ľudí sa mi po Národnom pochode za život postťažovalo, že nevládali alebo nestihli prejsť samotný pochod, ale prešli len jeho časť. Ubezpečil som ich, že je to rovnaké, ako keby prešli celý pochod, hlavne, že prišli. Ako byť „za život“ v seniorskom veku?

Hnutie za život sa v médiách a v myšliach ľudí najčastejšie spája s témou boja proti potratom. Je to však len malý výsek z činnosti tohto hnutia. Predstava angažovania sa za život sa spája predovšetkým s rodinou či deťmi. A čo seniory? Aké oni majú možnosti svedčiť o ochrane života a zapájať sa do tohto hnutia? Pokúsím sa odpovedať na túto otázku.

Svedectvo života

V prvom rade seniory môžu svedčiť o ochrane života svedectvom svojho života a životnými postojmi. Ako malý chlapec som zažil zlatú svadbu starých rodičov. Zišli sa všetci strýkovia a tety, pod nohami dospelých sa plietlo plno detí, spev, dobré jedlo, víno a k tomu usmievaví a spokojní „staromanželia“. Zapamätal som si to doteraz. Tento rok sme slávili s rodinou zlatú svadbu

mojich rodičov. Som rád, že im Pán doprial dožiť sa tohto jubilea. Avšak nielen kvôli nim samým alebo kvôli nám – ich deťom, ale ešte viac kvôli mojim deťom a deťom mojich súrodencov. Aj im to zostane rovnako v pamäti a v srdci až do konca života.

Okrem svedectva života o manželstve a rodine vnímam dnes ako alarmujúcu ešte inú a základnejšiu dimenziu, ktorou je postoj úcty k sebe samému, k vlastnému životu. Dnešná spoločnosť má rada mladosť, silu, zdravie, užitočnosť, úspech. A má tendenciu podľa týchto hodnôt posudzovať aj hodnotu človeka. Bohužiaľ sa jej v niektorých krajinách dokonca darí vytvárať dojem, že je prejavom zodpovednosti nezaťažovať ostatných starostlivosťou o nevládných. Veľmi vážnym prejavom takéhoto vnímania je možnosť tzv. dôstojnej smrti – eutanázie.

Takto sa prejavuje kultúra smrti. Prejavy kultúry života, za ktorú sme spoločne pochodovali na dvoch národných pochodoch za život, sú ale úplne iné. Človek, ktorý je „za život“, má v úcte život každého, aj

svoj. Nádherným príkladom bol Ján Pavol II. ktorý prijal aj svoju slabosť. Toto je svedectvo života, keď hlboká radosť zo života je trvalo prítomná v živote človeka bez ohľadu na vek, či zdravotný stav.

Optimizmus seniorov

Ďalším spôsobom, ako byť „za život“ v seniorskom veku je – starnúť. Podobne ako generácia pubertiakov, o ktorej sa vie, že ľahko prepadá moderným trendom, môžu trendom prepadať aj seniori. Zjednocujúcim prvkom dnešného vnímania staroby a starnutia v západnej spoločnosti je popieranie tohto faktu až do momentu, kým sa dá. Teda do času, keď už je neskoro aktívne starnúť, ale je načas iba zomrieť. Snaha zostať večne mladý, teda inak povedané nevedieť starnúť, môže síce prinášať konkrétnym seniorom pocit seberealizácie, avšak rovnako to môže ich deti a deti ich detí ochudobňovať o dôležité poznanie, ktoré im nik iný nedokáže sprostredkovať.

Ďalším vkladom seniorov k ochrane života môže byť optimizmus z perspektívy večného života. Ako dieťa ma hlboko oslovoval optimizmus seniorov. Ako to robia? Prečo sú takí veselí, veď by mali

byť smutní? Jasne som vnímal, že je to správny postoj. Radosť, ktorá pramení z mladého ducha a neprekáža jej ani staré telo.

Cenná pomoc

Byť „za život“ nie je možné iba svojim postojom alebo svedectvom. Poznám ľudí v zaslúžilom veku, ktorí sa angažujú v pro-life organizáciách. Želal by som si mať v ich veku toľko energie a zápalu. Venujú sa organizovaniu pro-life pútí, zabezpečovaniu regionálnej spolupráce, pomoci pri kampaniach (25. marec – Deň počatého dieťaťa, Sviečka za nenarodené deti)

rozdávaniu letáčikov, preposielaniu informácií, písaniu blogov, aktivite na sociálnych sieťach, poskytovaní sociálnej pomoci núdznym, či cennej práci vo vedeniach organizácií.

A je tu tiež služba modlitby. Silu modlitby som si uvedomoval aj pri príprave národných pochodov za život, pri príprave petície za referendum. Vždy, keď sme sa dozvedeli o ľuďoch, ktorí sa za nás modlia, veľmi nás to povzbudilo a posilnilo. Viem, že bez ich modlitieb a bez Božieho požehnania by sme to nezvládli.

Čím môžu byť seniori pre spoločnosť? Azda len príťažou? Nie, môžu byť semenom, z ktorého klíči a vyrastá úcta k životu, úcta k rodine i ostatným hodnotám. Byť za život môžeme byť v každom veku.

Marek Michalčík

Autor je pro-life aktivista,

koordinátor národných

pochodov za život,

spoluzakladateľ a dlhoročný

riaditeľ Fóra života,

kandidát na poslanca NR SR za KDĽ

Miloš Moravčík radí, ako nenaletieť nevýhodnej pôžičke

Pozor na „výhodné“ pôžičky pred Vianocami

Napriek tomu, že Národná banka Slovenska začala licencovať poskytovateľov úverov, ľudia sa stále nemôžu cítiť bezpečne. Úžernícke spoločnosti totiž našli dieru v zákone a naďalej ohrozujú ľudí. Oslovili sme preto podpredsedu KDH pre verejné financie Miloša Moravčíka, ktorý pre čitateľov časopisu Generácie poskytol niekoľko rád, ako sa vyhnúť problémom s nevýhodnou pôžičkou.

1. Rada: Pozor na reklamy na „výhodné“ pôžičky

Pred Vianocami sa televízie, rádiá aj internet hemžia reklamami na pôžičky. Cieľom je vyvolať u ľudí pocit, že požičať si je jednoduché a lacné. Jednoduché to väčšinou je, ale lacné to už byť nemusí. Treba si dávať pozor najmä na pôžičky cez internet, cez telefón či cez sms. Za peknými tvármi na internete či v reklame sa často skrývajú bezcitné úžernícke spoločnosti, ktorým nejde o nič iné, ako oškľbať vás či vašich najbližších.

2. Rada: Zvýšte opatrnosť pri pôžičkách do 3 mesiacov.

V pozore treba byť najmä pri pôžičkách so splatnosťou do 3

mesiacov od rôznych nebankových subjektov. Pri nich totiž podľa zákona nejde o spotrebiteľský úver a ľudia nie sú dostatočne chránení. Ak sa stane, že nebudete vedieť zaplatiť načas, dlh vám môže aj niekoľkonásobne narásť. Úžernícke spoločnosti využívajú rôzne typy poplatkov za odloženie splátok. Vyzerá to tak, že práve na nich sa snažia zarábať. Z 300-eurovej pôžičky na chladničku sa tak môže stať po pár mesiacoch aj 1000-eurový dlh, ktorý môže nakoniec viesť k exekúcii majetku.

3. Rada: Opatrne aj pri pôžičkách do 100 €

Rovnaká diera v zákone ako pri úveroch do 3 mesiacov je pri pôžičkách do 100 € a preto treba byť opatrnejší aj pri nich. Ak ich nebankovke splatíte včas, tak to môže byť lacná pôžička. Ak však nastane nejaký

na Vianoce. Ja im vždy poviem, že najväčším darom pre mňa je čas, ktorý môžem s nimi počas vianočných sviatkov stráviť. Verte, že aj vaše deti a vnúčatá časom zabudnú na to, čo ste im kúpili, ale nezabudnú na lásku, ktorou ste ich zahrňali. Tá sa zračí vo vašich očiach, vo vľúdnom slove a vo vôni koláčov. Nemajte preto stres z toho, čo komu kúpite a kde na to zoberiete. Vianoce sú sviatkami lásky, ktorá je najväčším darom.

*Miloš Moravčík,
podpredsa KDH
pre verejné financie*

problém a zaplatiť zabudnete alebo nebudete vedieť včas, tak sa vám dlh môže znásobiť. Ide o tzv. špirálu nesplácania, ktorú využívajú niektoré nepoctivé nebankovky, aby obrali klientov o peniaze.

4. Rada: Ak sa dostanete do problémov, nebojte sa obrátiť na najbližších

Mnoho ľudí sa hanbí, keď sa nechajú nachytať podvodníkmi a majú obavu povedať o tom svojim najbližším. Pri nepoctivých pôžičkových spoločnostiach však treba konať čo najrýchlejšie a preto je dobre sa s problémom čo najskôr zdôveriť v rodine a spoločne hľadať riešenie. Úžernícke spoločnosti často rátajú s tým, že človek si problém so splácaním nechá pre seba a za každý deň mu vyrubujú sankčné úroky. Hanba z toho, že niekto naletel, nie je vôbec na mieste. Úžernícke spoločnosti majú totiž často prepracované postupy, ako bežného človeka dobehnúť.

5. Rada: Ak nemusíte, tak si nepožičiavajte

Naši doma sa ma pravidelne pýtajú, aký darček by som chcel od nich

Vianočný pozdrav

Ctení seniři, milí přátelía. Som veľmi rád, že som mohol aj tento rok stretnúť viacerých z vás pri rôznych príležitostiach. Rád by som sa vám všetkým poďakoval za to, že nás mladých prijímate s takým pochopením. Ja osobne som veľmi vďačný všetkým mojim starším kolegom za množstvo cenných rád do života. A o to, o čo ste skúsenejší vy, o to som vďačnejší za rady vám.

Dovoľte mi k Vianociam trochu netradičné pranie. Ako ekonóm vám prajem nielen veľa duchovného dobra, ale aj dosť peňazí, aby ste si mohli užívať oddych a výlety. Tiež vám prajem, aby sa vám štát odvdčail kvalitnými službami za to, že ste pomáhali postaviť Slovensko na nohy. Požehnané Vianoce!

*Miloš Moravčík,
podpredsa KDH
pre verejné financie*

Sporenie a vkladná knižka

Darček, ktorý bude vašich blízkych ešte dlho tešiť

Opäť je pred nami vianočné obdobie a otázka, čím potešiť svojich najbližších. Darček, z ktorého budú mať čo najdlhšie radosť a zároveň bude aj užitočný. Veľmi častým riešením preto bývajú peniaze „v obálke“. Tie sa však neraz veľmi rýchlo minú a obdarovaný ani nevie ako. Narýchlo nimi zaplatí nákup v obchode či účet za telefón. Lepším riešením preto môže byť, ak svojim najbližším založíte sporenie alebo vkladnú knižku. A keďže otázka, čo darovať, sa opakuje spravidla niekoľkokrát do roka, môžete ju vyriešiť už takto vopred – pri každom sviatku môžete oslávencovi vložiť peniaze na sporenie alebo vkladnú knižku. Po čase môžete pre vašich blízkych našetriť peknú sumu, ktorou im pomôžete pri plnení ich snov.

Vyberte si najdostupnejšie sporenie s výhodným úrokom

Ak chcete svojim blízkym šetriť dlhší čas, ideálnym riešením pre vás môže byť Dobré sporenie Istota od Poštovej banky. Vďaka nemu šetríte svojim deťom a vnúčatám desať rokov a banka ich za to odmení garantovaným 1,25 % úrokom ročne. Úrok však môžu mať dvakrát vyšší. Ak budete každý mesiac pravidelne odkladať svojim najbližším aspoň po desať eur, Poštová banka vám garantuje zvýhodnenú 2,5 % úrokovú sadzbu ročne.

V prípade, že chcete svojim blízkym šetriť, ale ešte neviete, na aký dlhý čas,

môžete siahnuť po Dobrom sporení Rezerva. Rozhodnutie ako dlho a ako často im chcete odkladať peniaze na sporenie, je totiž v tomto prípade len na vás. Vaše úspory sú zhodnocované 0,5 % úrokom ročne. Ak majiteľ sporenia navyše aktívne využíva Dobrý účet od Poštovej banky, môže získať vyšší, 1 % úrok.

Stále veľkej obľube sa teší aj rokmi overená vkladná knižka. Vďaka Zlatej vkladnej knižke od Poštovej banky zabezpečíte pre vašich blízkych 1,30 % ročný úrok na úsporách, a to bez toho, aby ste sa museli viazať dĺžkou sporenia. Ak sa vy, alebo vaši najbližší, pre ktorých

ste knižku zriadili, rozhodnete, že chcete napríklad časť peňazí vybrať, môžete o to jednoducho požiadať a po zadaní 3-mesačnej výpovednej lehoty vyberáte peniaze bez poplatku.

Ktorýkoľvek produkt si vyberiete ako ten ideálny pod vianočný stromček, jeho založenie aj vedenie sú bez poplatku. Ďalšie peniaze pre vašich blízkych navyše môžete privkladať kedykoľvek hotovostne aj bezhotovostne v pobočkách banky alebo na vašej najbližšej pošte. Vaše úspory sú pritom chránené zo zákona do výšky 100 000 €.

pti

3 000 €
za **50 €**
mesačne

Požičajte si výhodne a hrajte o zlaté mince

- dobrá **pôžička** bez poplatku za poskytnutie
- hrajte každý deň o zlatú mincu v hodnote 300 €

www.postovabanka.sk

Príklad výpočtu RPMN: Pri dobrej **pôžičke** vo výške 3 000 €, s úrokovou sadzbou 14,20 % p. a., s počtom mesačných splátok 107 vo výške 50 € a s poslednou 108. splátkou vo výške 15,98 €, bez poplatku za poskytnutie úveru je RPMN vo výške 15,20 % a celková suma, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, je 5 365,98 €. Na schválenie a poskytnutie pôžičky nie je právny nárok. Viac informácií na www.postovabanka.sk

Vianočná spomienka na MUDr. Ladislava Kvasničku

Vianoce okrem dedičnej radosti z narodeného Ježiška a vôbec z celého toho koloritu darov, vône ihličia a spoločného stolovania, boli pre nás – decká – dôležité aj preto, že po niekoľko večerov sme akosi viac videli otca, ktorý počas roka býval častejšie v ambulancii detského psychiatra alebo v neustálych lekárskych službách na pediatrii, neurológii alebo psychiatrii.

Lekár a maliar

A tak sa otec stal medikom, no už vo veku eléva padol do oka nemilosrdnej profesorke Stekláčovej, pre ktorej prednášky a semináre maľoval veľké anatomické exponáty. Aby to stihol do rána, zvyčajne

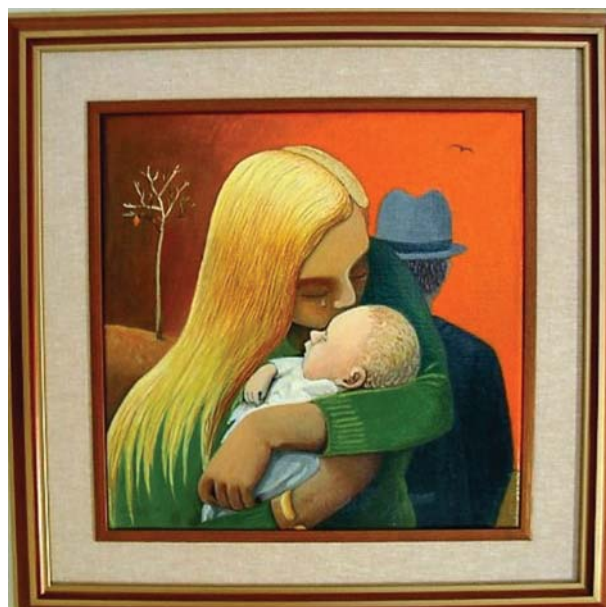
pracovať v Bazovského galérii v Trenčíne. A samozrejme som otcovi do jeho maliarskej tvorby kibicoval. Niekedy si dal poradiť, inokedy bol tvrdohlavý. Tie naše diskusie sa zväčša točili okolo problému, či obraz má vyprávať (mať posolstvo) alebo vytvárať (podobne ako hudba, ktorá organizuje zvuk). Otec potreboval filozofiu, príbeh, správu, odkaz. Napríklad matku – ženu stvárnil tak, že predstavovala zároveň rez maternicou aj s uloženým plodom. Tému rozvodu spodobil ako uslzenú matku s dieťaťom na rukách a za jej chrbtom tiež muža, ktorý si zobral klobúk a odišiel za inou.

Bol to zároveň čas jeho spoločenského uvoľnenia, kedy konečne prestal diagnostikovať a patrilo nám, trom chalanom, sestre a mame, srdcom. Zvyčajne medzi vianočnými dňami a Trojmi kráľmi oprašoval aj svojho študentského konička – maľovanie. Málokto vie, že skôr ako sa stal lekárom, zakladateľom detskej psychiatrie a špeciálnej pedagogiky, vybral sa (ako študent vynikajúceho trenčianskeho výtvarníka Ľuda Bránskeho) študovať výtvarné umenie. V Bratislave ho stretol rodák z Beluše, ktorý mu toto štúdium vyhovárал s tým, že „komediantov“ je aj bez neho dosť a že lepšie by spravil, keby sa zapísal na medicínu, ktorá je potrebnejšia ako nestály svet prelietavých múz.

chodieval do anatomického ústavu LFUK o tretej v noci – aspoň mal štipendium a, navyše, nevyšiel z maliarskeho cviku. Neskôr túto kreatívnu pohotovosť zúročil v pomerne rozsiahlej maliarskej tvorbe a v ilustrátorskej činnosti – detské knihy o vtáčikoch a kvietkoch si ako autor aj sám ilustroval. No a vianočný čas bol zároveň časom, kedy sa do vône ihličia miešala príjemne nápadná vôňa terpentínu.

Keď som študoval estetiku, dejiny výtvarného umenia a slovenský jazyk, začal som ako brigádnik

K mojim Kristovým rokom namaľoval vlasatého intelektuála, sediaceho pod

Kraj detstva

Ten kraj môjho detstva a prázdnin u starých rodičov mám rád aj ja. Výlety s dedkom do kúpeľov v Beluškých Slatinách, olovranty na poľnej medzi pri potoku, spevy a večery rehoľných sestier. Najmä však zimné sánkovačky a lyžovačky na svahu, kde susedný chatár a kutil vyrobil vlek s motorom zo starej motorky.

slivovicou – otec a mamin brat legitímne, ja so starším bratom len tak potajme (keď nám ulial strýko). Tá vôňa, blikanie ohňa v žilách, sneh, vnútorné teplo a navôkol mrznúce vrchovce jedlí! La dolce vita! Až doma sme dostali spätnú väzbu, keď nám mama vyčítala, že taký krivý stromček sme ešte nemali. Vianoce však neboli o nič menej jagavé.

Veľa tohto Jasu a veľa Božieho Svetla vo tmách ťažkých časov, ktoré idú na našu kresťanskú Európu, vám všetkým zo srdca praje

Keď hovorím o otcovi a jeho maľovaní, musím spomenúť ešte jeden príbeh, ktorý, žiaľ, nenamaľoval.

stromom s knihou. Koruna stromu je identická s mozgom, z ktorého vychádza červ nedôvery a skepsy. Tušenie maminej smrti je zrejme so zvláštneho obrazu, ktorý sa mu prisnil. V uzavretej sivej miestnosti sedí nevesta v čiernom klobúku a s čiernou kytičkou v rukách. Pri tomto obraze som cítil takú bolesť, že som otcovi navrhol, aby zadnú stenu trochu otvoril pre nejakú perspektívu a nádej. Dal si poradiť a naozaj cez otvor v stene je vidieť modré nebo s obláčikom mieru a pokoja. Tak by som mohol pokračovať obraz k obrazu, vrátane motívov jeho obľúbeného beluškého kraja pod Mojtiňom, Rohatínom, Malenicou a Butkovom.

Nebolo však ani treba, lebo sami sme boli zmaľovaní. Ktorýsi otcov pacient pracoval na lesnej správe a vybavil nám možnosť vyťať si vianočnú jedličku priamo v lese. Bol som vo veku kdesi medzi pubertou a adolescenciou. Husto snežilo, po pás sme sa brodili snehom na strmom svahu. Nepamätám si, kto šoféroval, pravda ale je, že sme sa ohrievali

Marián Kvasnička

Levoča: dve baziliky v jednom meste

Vážený seniori, je mi ctôu sa Vám prihovoriť touto formou, robím to nielen ako človek, ktorý celý život pracoval s ľuďmi, ale v tejto chvíli aj ako primátor kráľovského mesta Levoča.

Osemnásť rokov som pracoval ako učiteľ a neskôr ako riaditeľ, vnímal som problémy a ťažkosti, ktoré nás stretnú. No dôležité je, aby sme neevidovali iba čísla, budovy či stavby, ale predovšetkým človeka a jeho osud, jeho víťazstvá či pády.

Život ma naučil, že aj keď som mal rôzne záľuby, či to už bol šport, príroda, alebo literatúra, vždy bude z pozemských dobier rodina tým najcennejším darom čo mám.

V Levoči chceme vytvoriť priestor pre kvalitný život všetkých ľudí. Podarilo sa nám za rok vybudovať nový zimný štadión, postupne opravujeme chodníky či verejné osvetlenie. Snažíme sa myslieť na všetkých ľudí v našom meste a mať v pozornosti všetky generácie, od najmladších až po ľudí čo žnú ovocie svojej celoživotnej práce.

Bohatá história

Levoča je významné mesto s bohatou históriou. V Levoči kedysi žili okrem Slovákov Maďari, Nemci, Poliaci, mesto bolo rozdelené aj konfesne, boli tu židia, luteráni, katolíci. No i napriek týmto rozdielnostiam dokázali z Levoče vybudovať jedno z najrozvinutejších obchodných a kultúrnych centier Uhorska.

Rímskokatolícky farský Kostol sv. Jakuba v Levoči preto právom získal titul Bazilika minor, naša Levoča sa tak stala mestom s dvomi pápežskými kostolmi. Oficiálne prečítanie dekrétu o vyhlásení baziliky minor prebehlo Prvú adventnú nedeľu, 29. novembra 2015 diecéznym biskupom Mons. Štefanom Sečkom.

Pápež František prostredníctvom Kongregácie pre Boží

kult a disciplínu sviatostí vyhovel žiadosti spišského biskupa Mons. Štefana Sečku a 28. septembra 2015 povýšil starobylý Chrám sv. Jakuba na „Baziliku Minor“. Levoča sa tak stala jedným z mála miest sveta, kde sa nachádzajú dve menšie baziliky. V Spišskej diecéze boli nateraz vyhlásené dohromady 3 baziliky – **Kostol návštevy Panny Márie na Mariánskej hore v Levoči** (vyhlásený za baziliku minor pápežom Jánom Pavlom II. 26. januára 1984), **farský Kostol povýšenia Svätého kríža v Kežmarku** (vyhlásený za baziliku minor pápežom Jánom Pavlom II. 29. júla 1998) a **Kostol Sv. Jakuba v Levoči**.

Význam titulu Bazilika minor si uvedomujem i ja ako primátor mesta. Chrám sv. Jakuba patrí k najvýznamnejším pamiatkam sakrálneho umenia na Slovensku. Spolu s bazilikou Navštívenia Panny

Márie, ale i ďalšími bohostánkami v meste utužujú vieru v Boha u levočských veriacich a podieľajú sa na posilňovaní morálnych hodnôt v meste. Sme veľmi hrdí, že v Levoči sú dve baziliky.

Chrám sv. Jakuba

Farský kostol sv. Jakuba v Levoči bol postavený v prvej polovici 14. storočia a patrí medzi najväčšie gotické kostoly na Slovensku. Bohoslužby slúži denne už 700 rokov ako farský kostol bývalého slobodného kráľovského mesta. Okrem samotného chrámu sú národnými kultúrnymi pamiatkami i diela stredovekého rezbára Majstra Pavla z Levoče a diela barokového zlatníka Jána Szilassyho.

Kostol je trojloďový a sklenutý gotickými križovými chodbami. V roku 1392 na severnej strane kostola pristavili kaplnku sv. Juraja, neskôr i severný a južný vchod. Nad sedadlami sa týči chór s hviezdicovými klenbami, so zábradlím a kružbovým ornamentom. V 16. storočí nad kaplnkou sv. Juraja postavili jednu z prvých renesančných stavieb Levoče, bibliotéku. Pôvodnú vežu kostola zničilo niekoľko požiarov, novú dokončili v roku 1858. Pozornosť pútajú najmä gotické oltáre v interiéri chrámu, najmä hlavný oltár, ktorý zhotovil Majster Pavol z Levoče z lipového dreva a je najvyšší svojho druhu na svete (18,62 m). Posledné reštaurovanie oltára prebehlo v rokoch 2012 – 2015. Kostol sv. Jakuba 28. septembra 2015 vyhlásil pápež František I. za Baziliku Minor.

Predpoklad pokoja

Každý človek túži po šťastí a prajeme ho v tomto vianočnom čase aj jeden druhému.

Láska, zdravie a šťastie sú základným predpokladom pokoja.

Teraz keď sa chystáme otočiť list v kalendári, prajem všetkým ľuďom dobrej vôle na Slovensku práve pokoj. Aby mali ľudia pokoj vo svojich srdciach, vo svojich rodinách a na svojich pracoviskách. Pokoj úzko súvisí s pokorou. Práve pokorní ľudia vlastnia vo svojich srdciach pokoj.

Pokorný človek načúva druhým a hľadá pravdu. **Pokoj žičím predovšetkým našim seniorom, zaslúžite si ho za celoživotný prínos našej spoločnosti i svojím rodinám.**

Prajem všetkým poslancom, starostom

a primátorom, aby brali svoje poslanie ako službu občanom. Občanom prajem, aby mali tých najlepších poslancov, starostov či primátorov, akých si zaslúžia pri pokojnom budovaní spoločného dobra.

Vianoce v rodinnej pohode a láske, plné pokoja a šťastia a pravej radosti, nový rok obdarený porozumením, pracovným optimizmom, pevným zdravím a radosťou z každého dňa želá

Milan Majerský, primátor Levoče

Foto: Archív, Dreamstime.com

BENEDICTO
PASTORI VNIVERSALI
HVIVS ATHENÆI PONTIFICII
PATRONO GRATO ANIMO
VOVIT SANCTA CRVX

Na návšteve Cisterciánov

Pod mottom „Rok zasväteného života“ sme navštívili Cisterciánsky kláštor Heiligenkreuz, aby spoznanie bratov Cisterciánov nám odhalilo dary rehoľného života. Zázjazd zorganizovali seniori pre všetkých našich farníkov a celý program v kláštore zabezpečil pán Roman Behul.

Heiligenkreuz je najstarší cisterciánsky kláštor Rakúska, ktorý leží na juhu Viedenského lesa /Wienerwald/ len 15 km od Viedne a bol založený v roku 1133. Z architektonického hľadiska predstavuje jedinečné dielo, v ktorom sa v dokonalej harmónii prelínajú prvky gotiky, baroka a romantizmu. Tunajší mladí mnísi sa v roku 2008 preslávili na celom svete svojím gregoriánskym chorálom. Dnes mnísi spievajú gregoriánske chválospevy päťkrát denne. Modlitby začínajú o 5:15 ráno a končia o ôsmej večer.

Prehliadku sme začali návštevou teologickej fakulty. Na správnú

vedomostnú vlnu nás naladil svojou historickou prednáškou pán Ivan Vojtaššák. Vo veľkej posluchárni novo zariadeného seminára nám predniesol históriu vzniku benediktínskeho a neskôr cisterciánskeho rádu. Nasledovnú prehliadku kláštorného komplexu za sprievodu pátra cisterciánov, jeho výklad o spiritualite a architektúre sme už mohli vnímať aj s týmto historickým kontextom. Na poludnie sme sa zúčastnili spoločnej

zborovej modlitby v priestoroch kláštorného chrámu.

Osobitným zážitkom bolo stretnutie s bratom Philomenom a beseda s ním o jeho ceste. Mladý človek, mimoriadne vzdelaný, ktorý nepotreboval východisko preto, že by si s týmto svetom nerozumel, ale prišiel do kláštora v plnej radosi. Mali sme rad zaujímavých otázok. Stretnutie moderoval a tlmočil Roman Behul, v duchu stretnutia

dvoch svetov: sveta rehoľného a toho nášho, ponoreného do každodenných povinností. Otec Philomen sa tešil z nás a rád nás kedykoľvek znovu uvíta.

Odchádzali sme obohatení o poznanie a duchovný zážitok spoločnej komunikácie týchto dvoch svetov, ako si vieme dávať a odovzdávať poklad viery. Veľmi radi sa tam znovu vrátíme.

Mária Muchová, foto: Ivan Vojtaššák

Zamyslenie na konci jesene

Prechádzam parkom, pod nohami mi šušť lístie. Nádherné farby jesene sa mi prihovárajú teplým volaním. Obďaleč poskakuje psík, zavrtáva sa do napadaného lístia, váľa s v ňom, vytešuje sa z tej zlatistej nádhere. Na lavičke sedí stará pani, kŕmi holuby.

Napodiv sa ich celkom dosť zlietlo. Lebo, a to si všímam už dlhšie, holuby sa akosi vytratili z nášho sídliska. Aj vrabce, ktorých bývali celé krdle, aj drozdíky, ktoré zvädzali kruté boje o svoje partnerky. Nahradili ich vrany, havrany, dažďovníky a všadeprítomné straky. Áno, najmä strakám sa veľmi dobre darí.

Straka je nádherný vták. Jej čiermobiele perie, na krídlach s kovovo-modrým nádychom, pripomína slávnostný smoking. Vykračuje si pyšne a ostatné vtáky jej ustupujú z cesty. Zbiera larvy, hmyz a rôzne vetvičky, ale tiež lesklé trblietavé

cetky, kvôli ktorým jej prischla nelichotivá prezývka straka-zlodejka.

Ako vieme, naše okolie odzrkadľuje stav a úroveň spoločnosti. Premnožené pot-

kany signalizujú premnožené a neupratané odpadky. Premnožené a neupratané odpadky signalizujú presýtenosť a lajdáckosť obyvateľov. Peercingu holdujúci ľudia nás upozorňujú na to, že

naša civilizácia sa posúva o storočia naspäť ku kmeňovým znakom starovekých kultúr a množstvo potetovaných ľudí nám naznačuje, že zo sveta sa stalo väzenie. Úbytok holubov nás varuje, že ubúda pokojných, mierumilovných pováh... Čo nám chce povedať premnoženie strák? To nech posúdi každý sám.

*Text a foto:
Anna Ševčíková*

Advent s rodinou

V prvú adventnú nedeľu som sa pýtala mojich troch detí, aké si dajú predsavzatia, čoho sa zrieknu, čo si odpustia a naopak, čo chcú viac robiť počas Adventu. Padli slová o poctivejšej príprave do školy, že budú viac poslúchať, modliť sa, pomáhať a menej jesť čokoládu. Vzápätí na to sa ma syn opýtal: „Maminka, a čo Ty? Čoho sa vzdáš alebo čo budeš viac robiť?“

A ja som sa pozrela na tie moje tri detúrence a stislo mi srdce. Áno, mojím jediným predsavzatím je byť viac doma, pri rodine, odpustiť si pracovné záležitosti a byť v prvom rade matkou. Tou maminkou, ktorá večer chystá večeru, píše si s deťmi úlohy a večer sa s nimi modlí pri ich postieľkach.

Advent je čas očakávania, čas radostného čakania na narodenie Pána. No verím, že Advent prežívame denne – Pán Ježiš k nám neprichádza vždy iba ako dieťa v jasičkách... často k nám prichádza ako núdzny, chorý, špinavý alebo smutný človek. Ak budeme vnímavejší na ľudí okolo nás, zistíme, že Pán žije s nami. V nás a okolo nás. Jeho obraz vnímam v znameniach, okolnostiach, situáciách aj ľuďoch. Je úžasné

sledovať, ako si nás vedie svojou rukou, ako nám pomáha a chráni nás. Je nádherné pozorovať, ako robí malé, každodenné zázraky v nás aj v našom okolí. Vidím Ho v človeku, ktorý sa trápi s košíkom v obchode, v dieťati, ktoré si nevie zaviazať šnúru na topánke, v mamičke, ktorá nemá pár centov na mlieko a už stojí pri pokladni. Chceme byť vnímavá na všetkých, ktorí sú mi poslaní do cesty, aby som skrze nich vrátila Bohu dlh Jeho lásky k nám, aby som sa niečo naučila a možno aj niečo niekomu odovzdala.

Prajem nám všetkým pokoj a dobro v našich rodinách, lásku nášho Pána a Priateľa. Aby žil nielen v našich myšliach, srdciach, ale aby sa Jeho láska pretavila do našich skutkov, slov, modlitieb nielen počas Adventu

a Vianoc, ale počas celého nášho života. Nech naši najbližší pocítia Božie požehnanie a lásku skrze nás.

Natália Žembová, hovorkyňa KDH

Procesy migrácie - problémy a riešenia

V poslednom čase sa v Európe dejú veci, ktoré sa označujú pojmom kríza. Sem patrí aj stále trvajúca migrácia do Európy zo Sýrie, z Iraku, z Afganistanu, ale aj z afrických štátov. Emigrácia nie je ľahká téma, preto mi dovoľte, aby som začal týmto citátom: Ak chceme konať spravodlivo a úspešne, musíme dodržať princíp rovnováhy medzi rozumom, srdcom a mentálnou sférou.

z ekonomických dôvodov, najmä mladí. Ich hnacou silou je nádej na lepší život. Čo sa žiaľ podceňuje, je to, že sú to ľudia s iným pohľadom na život, s inou vierou a predovšetkým z inej kultúry. Ich prítomnosť vyvoláva u viacerých domácich obyvateľov určitý strach. Videli sme to aj u nás v Gabčíkove.

Srdce a rozum

Na druhej strane sú to ľudské bytosti s ťažkým osudom. Nie malá časť z nich je unavená, zneistená, so psychickým zatažením. Prežívajú deň za dňom v nádeji na lepšiu budúcnosť. Keď ich vidíme zblízka, nie je možné priečiť sa prianiu pomôcť im. Tu sa zobudí srdce a prvé pomocné aktivity rozbiehame.

Naše konanie je prepojené aj s našou dušou, našimi mentálnymi modelmi,

našou životnou filozofiou. Pre kresťana by to mali byť predovšetkým hodnoty dobra, súcitu, lásky ale aj spravodlivosti. Byť spravodlivým voči sebe, svojmu národu a aj voči ostatným. Je to schopnosť vedieť chrániť seba a svoje okolie a zároveň pomáhať druhým. Aby sa nám to podarilo, musíme si byť zvlášť vedomí, že spravodlivosť neexistuje bez celej pravdy a bez empatie. Predtým, než si vytvoríme mienku, je nutné si zadovážiť čo najviac pravdivých informácií o danej situácii. Empatia nám zase pomôže vžiť sa do danej situácie a do jej ovplyvňujúcich prvkov, ako i do citových a myšlienkových procesov.

Prednedávnom som bol šokovaný, keď naša poslankyňa z Európskeho parlamentu zaútočila v médiách na náš národ, lebo vláda a iné politické strany,

Toto platí zvlášť v krízovom manažmente. Žiaľ, niektorí európski politici podceňujú konanie na tomto princípe. Preto sme svedkami problémov, ktoré by nemuseli byť.

Situácia na gréckych ostrovoch, v Taliansku a v Calais, kde je Európsky tunel a trajekt, je známa. Pripomeňme, že na grécky ostrov Kos prichádzalo dvetisíc ľudí denne, je iba 20 km vzdialený od tureckého pobrežia. V Nemecku registrovali od januára 900 tisíc migrantov. O neregistrovaných sa nič nehovorí.

Kto sú títo ľudia? Možno ich rozdeliť do dvoch veľkých skupín. Sú to politickí utečenci, ktorí utekajú z vojnových regiónov, násilných politických režimov. Iní prichádzajú do Európy

nesúhlasili s kvótami na prerozdelenie migrantov. Týmto chcem len povedať, že drvivá časť nášho národa má minimálne tak dobré srdce, ako ostatní ľudia, len má na metódu pomoci migrantom iný názor a možno lepší.

Ako teda konať?

Ako teda riešiť utečeneckú krízu a ako zabrániť ďalšiemu prílivu migrantov?

- Azylové konanie je nutné lepšie koordinovať a časove skrátiť.
 - Zaťaženie komún sa nesmie brať na ľahkú váhu.
 - Životné podmienky v záchytných táboroch v Turecku, v Jordánsku, v Iraku a v Libanone musia zodpovedať minimálnemu štandardu. Sem patrí aj základné zdravotné zabezpečenie a hygiena. Nesmie dostať možnosť vznik epidémii či vypuknutie násillia.
 - V Grécku, v Taliansku a v Španielsku treba vytvoriť registračné centrá a finančne ich zo strany Európskej únie zabezpečiť.
 - Schengenské hranice treba posilniť a účinnejšie chrániť.
 - Nutné je vytvoriť vzdelávací projekt pre migrantov, ktorý im umožní pri návrate domov svoju krajinu

- ekonomicky postaviť na nohy.
- Boj s islamským štátom v Sýrii do dvoch rokov úspešne ukončiť.
- V africkej politike treba zmeniť myslenie. Ich obyvateľstvu sa nesmie brať existenčné zázemie a nádej do budúcnosti. Z začať sa dá platením korektných cien za suroviny. Nesmie vzniknúť ďalšia emigračná vlna!
- Nerobiť prevraty štátov so sekerou pod rúskom ľudských práv a demokracie.

- Nesúhlas s emigračnou politikou európskych lídrov sa nesmie hneď pečiatkovať ako extrémizmus. Tým sa robí demokracia chorou.
- Organizovaným emigračným propagáciám je treba zabrániť.
- Prievozníkov a „kapitánov“ lodiek treba dostatočne potrestať.
- Treba nájsť odpovede, kto za týmto organizovaným emigračným dianím stojí a komu prospieva oslabovať EÚ.

Úspešné riešenie emigračnej krízy si žiada objektívny a pravdivý trojrozmerný pohľad.

- Momentálny stav emigračných procesov a humanitárna podpora.
- Zabránenie ďalšiemu rozširovaniu prílivu migrantov.
- Riešenie a odstránenie dôvodov emigrácie.

Prajem Vám veľa zdravia, šťastia, úspechu a Božej lásky, veselé a požehnané Vianoce. Jednoducho to najlepšie!

Vadim Brežný, medzinárodný poradca
Foto: Anna Ševčíková a archív

Dôchodcovia si zaslúžia viac

Ombudsman pre malých a stredných podnikateľov Peter Belinský (podpredseda KDH) a predseda Združenia kresťanských seniorov Slovenska Jozef Mikloško predniesli výzvu pre premiéra Roberta Fica k tretiemu sociálnemu balíčku. Vyzvali ho, aby pomoc pre dôchodcov bola adresnejšia a spravodlivejšia.

Chcú, aby dôchodcovia dostávali päťdesiateurové poukazy na rekondičné pobyty. „Keď mi zomrela mama, mal som iba jeden rok. O trinásť rokov neskôr mi zomrel aj otec. Moji starí rodičia pomohli nielen mne, ale aj mojim trom súrodencom doslova prežiť to ťažké obdobie. Práve preto mám veľmi blízky vzťah k starším ľuďom. Mám reálnu skúsenosť ako sa žije z dôchodcovskej almužny a tiež veľkú úctu voči Vám, seniori. Aj toto je moja motivácia, prečo

sa Vám snažím uľahčiť jeseň života,“ hovorí autor myšlienky Peter Belinský.

Belinský a Mikloško plánujú podporiť starobných a invalidných dôchodcov, ktorých dôchodok je pod hranicou priemerného dôchodku. Pre túto skupinu dôchodcov navrhujú zaviesť takzvaný rekondičný poukaz v hodnote 50 €, ktorí by si mohli dôchodcovia následne uplatniť vo vybraných zariadeniach. Podľa údajov

Sociálnej poisťovne by sa toto opatrenie týkalo 126 957 invalidných dôchodcov a 429 348 starobných dôchodcov. Dopad na štátny rozpočet by bol vo výške asi 28 miliónov eur.

Takéto opatrenie by znamenalo aj výraznú pomoc slovenským podnikateľom v cestovnom ruchu. Ak by danú možnosť využili všetci dôchodcovia a v kúpeľných zariadeniach by strávili napríklad iba tri dni, znamenalo by to reálnu podporu

na vznik 17 tisíc pracovných miest (berieme do úvahy, že 100 prenocovaní tvorí jedno pracovné miesto). „Takáto pomoc dôchodcom znamená aj reálnu pomoc domácim podnikateľom,“ tvrdí ombudsman pre malých a stredných podnikateľov Peter Belinský.

Inšpiráciou pre takéto opatrenie je systém podobných poukazov fungujúci v Španielsku. Belinský s Mikloškom chcú týmto návrhom priblížiť slovenských dôchodcov k európskym štandardom.

(red)

Drahí seniori,

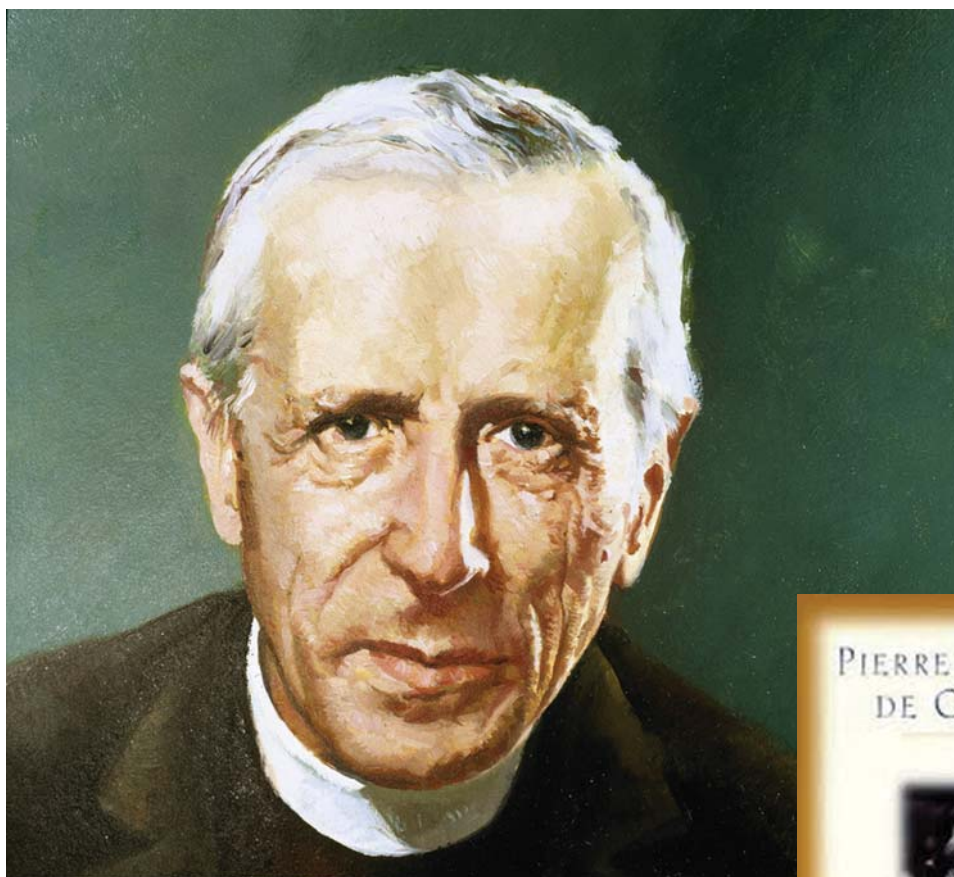
dovoľte mi, aby som Vám a aj Vaším blízkym povinošoval k nadchádzajúcim sviatkom pokoja a lásky hojné Božské požehnanie. Ku práci zdravíčka, na stôl chlebička. Do duše milostí, do srdca radosti. Anjel pokoja nech s Vami prebýva a láska Kristova nech vo Vás

spočíva! Vianoce sú pre mňa časom stráveným s rodinou a ľuďmi, ktorých mám skutočne rád. Prajem aj Vám, aby ste tento požehnaný čas prežili s Vašími najbližšími.

Peter Belinský

Odkaz Teilharda de Chardina

Ako väčšina z nás – neviem o ňom veľa, ale vždy ma fascinoval : jezuita Pierre Teilhard de Chardin. Jeho nové myšlienky vyvolávali prekvapenia, v cirkvi negatívne reakcie, ktoré viedli k jeho odstaveniu, izolácii a zákazom.

Nezbavil sa ich až do svojej náhlej smrti na srdcové zlyhanie na veľkonočnú nedeľu 10. 4. 1955. Pochovali ho za prítomnosti desiatich ľudí na jezuitskom cintoríne v St. Andrews, 160 kilometrov od New Yorku. Potom boli zo všetkých knižníc duchovných inštitútov stiahnuté všetky jeho diela.

Narodil sa v roku 1881 vo francúzskom Sarcenate, ako štvrtý z jedenástich súrodencov. Po noviciáte u jezuitov bol v roku 1911 vysvätený za kňaza. Bol nadaný na filozofiu a prírodné vedy, študoval paleontológiu. Od

roku 1923 hľadal v Číne stopy po antropoidoch, preslávil sa ako spoluobjaviteľ čínskeho človeka. V roku 1933 napísal knihu Božské prostredie, ktorá nedostala cirkevné schválenie. Knihu Ľudský fenomén, o pôvode človeka, dokončil v Pekingu v roku 1945. Napísal veľa publikácií, ktoré poznajú iba málokto ľudí.

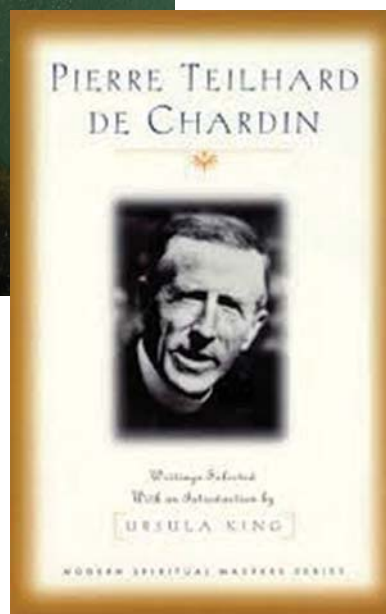
Záujem i strach

V roku 1933 mu jezuitský predstavení v Paríži zakázali

všetky verejné, pedagogické a vedecké funkcie, v roku 1947 aj písanie filozofických spisov. V roku 1950 sa stal členom Francúzskej akadémie. Cirkevná cenzúra mu zakázala vydanie knihy o ľudskej evolúcii. Na pokyn predstavených sa musel od roku 1948 natrvalo usadiť v New Yorku. Začiatkom päťdesiatych rokov hľadal v Južnej Afrike pozostatky po Australopithecusovi. V roku 1954 mu dovolili vrátiť sa na dva mesiace do Francúzska. Po

návrate do USA v roku 1955 zomrel v New Yorku, až potom sa publikovala kniha Ľudský fenomén a začali sa nezávisle publikovať aj iné jeho diela. V roku 1962 vydalo Sväté ofícium voči jeho dielu kritické Monitum, čo však pôsobilo aj opačne. Na jednej strane vyvolalo zvýšený záujem

o jeho práce, na druhej strach teológov a laikov. V súčasnosti Teilhard nemá veľa skutočných protivníkov, ale sprevádza ho mlčanie. Obavy, nedôvera, ba až ľahostajnosť, až na niektoré výnimky, trvá v cirkvi dodnes. Tie výnimky sú však zaujímavé. Napríklad známy teológ Henri de

Lubac (titul kardinála odmietol v roku 1969, prijal ho bez biskupského svätenia od Jána Pavla II. v roku 1983, zomrel 1991), povedal, že „katolícka cirkev, plodná matka, môže radostne uznať, že s Teilhardom de Chardinom porodila syna, akého naše storočie potrebuje, jedného z autentických Kristových svedkov“ a na inom mieste „Teilhardova vášnivá láska k Vesmíru mu priniesla veľa kritiky od ľudí, ktorí mu nerozumeli.“ Zaujímavé je aj Lubacovo konštatovanie, že „koncilový dokument Gaudium et spes bol inšpirovaný dielom Teilharda“. Aj kardinál Jozef Ratzinger sa k dielu Teilharda neraz pozitívne vyslovil a pokladal sa dokonca za nasledovníka a pokračovateľa jeho prác.

Dôvera, láska a nádej

Teilhard sa pokúsil integrovať vedomosti rôznych oborov. Rozšíril pojem evolúcie nielen do biológie, ale aj do kozmológie, ba do vývoja celého ľudstva. Oproti strachu z budúcnosti v cirkvi vytvoril protiváhu, ktorá sa opiera o dôveru, lásku a nádej do budúcnosti. Uvediem niekoľko myšlienok tohto muža budúcnosti:

- Dopredu nás dovedie len cesta, ktorá prispeje k väčšej jednote
- Dnešný pojem Boha je ešte z doby kamennej
- Budúcnosť ľudstva leží vo vzostupe jeho schopnosti milovať
- Dedičný hriech je pokus o vysvetlenie zla
- Cieľ človeka je premena telesnej bytosti na duchovnú
- Vývoj ľudstva speje hore, k bodu Omega, k Bohu
- Veda vedie ľudstvo k jednote, technický pokrok konverguje k duchovnému pokroku
- Nemožno súčasnú civilizáciu len

kritizovať bez ujasnenia si jej hodnôt

- Tajomstvo tajomstiev je plodnosť, vznik nového života, ktorý úplne prevyšuje to, čo ho zo strany vedomej činnosti človeka vyvolalo. Táto skúsenosť je výsostne vhodná k poznaniu moci a múdrosti Božej (dnes nie je počatie doménou Boha, ale ľudskej manipulácie, takže sa zdá, že to nespôsobil Stvoriteľ, ale hlúpe a zlomyseľné sily).

Na mojom vedeckom pobyte v Mníchove v roku 1970 som si zohnal veľa náboženských kníh, aj Teilhardove diela Božské

prostredie a Budúcnosť ľudstva. Na ceste domov mi na hraniciach policajti všetko zhabali. Aj keď som pracoval v matematike, cez obedňajšiu prestávku som vždy išiel do veľkej knižnice, kde som študoval aj diela Teilharda. Potom som sa už nikdy hlbšie do jeho myšlienok neponoril a preto keď vidím zoznam jeho dodnes vydaných kníh, mrzí ma, že k tejto múdrosti sa už počas môjho života nedostanem.

Jozef Mikloško

Opäť na Vianočných trhoch

Keď sa v predposledný novembrový piatok otvorili tradičné bratislavské Vianočné trhy a rozžiariť sa stromček, naše Združenie kresťanských seniorov Slovenska bolo opäť pri tom.

Kým na Hlavnom námestí je približne sedemdesiat komerčných stánkov, najmä s obľúbenými jedlami a nápojmi, na Františkánskom námestí sú to predovšetkým neziskové a charitatívne organizácie, ktoré sa tu prezentujú rozličným spôsobom.

Združenie kresťanských seniorov má opäť, už po tretí rok stánok spoločne s dvomi inými neziskovými organizáciami. Už od začiatku je jedným z partnerov Občianske združenie Bagar, ktoré pracuje nielen so seniormi, ale aj zdravotne postihnutými občanmi, rómskymi komunitami a ďalšími zraniteľnými skupinami. Prvý raz trojicu dopĺňa Úsmev ako dar, organizácia veľmi dobre známa nielen aktivitami s deťmi z detských domov, ale rovnako

snahou, aby si tieto deti našli rodinu. Takže tieto organizácie naozaj veľa spája.

Otvárací deň sa nemohol chváliť veľmi dobrým počasím, bolo skôr jesenné – napokon toto ročné obdobie platilo aj podľa kalendára. Napriek kvapkám dažďa to na oboch námestiach ľuďom náladu nepokazilo. Ani viacerým členom ZKS, ktorí sa tu zišli na otvárací deň.

Bohatý program

Okrem všakovakých dobrôt a vareného vína Vianočné trhy ponúkajú aj

bohatý kultúrny program. Začala to už pri otvorení Katka Koščová, prvá slovenská víťazka Superstar. Repertoár mala štýlový k tomuto obdobiu – tradičné slovenské koledy a svetové vianočné hity. Po nej sa na pódium Hlavného mesta vystriedali mnohí ďalší počas víkendov s vianočnou tematikou rôznych žánrov. V prvej časti skôr pop a džez, potom muzikál, gospel a napokon aj opera či spevácky zbor z Bavorska. Medzinárodný festival adventnej a vianočnej hudby priviedol pod rozsvietený stromček aj umeleckých hostí z partnerských miest Bratislavy.

V prvý decembrový deň sa udialo požehnanie betlehemu a vianočného stromčeka. O tri dni neskôr Vianočná kvapka krvi pomohla zdravotníkom i chorým, ktorí potrebujú krv.

A nechýbal ani už tradičný festival Slovenské Vianoce v Bratislave. Prišli deti z Oravského Veselého, zo súboru Pilsko aj z detského folklórneho súboru Radosť z Trenčína,

či domáca, bratislavská Klnka, aj deti z Považskej Bystrice a blízkeho Plevníka-Drieňového. Folklorne súbory dospelých obsiahli doslova celú krajinu od západného cez stredné Slovensko až po Vargovčana z Hanušoviec nad Topľou. Zvlášť potešil Hájiček z Chrenovca-Brusna pri Prievidzi. Poriadni seniori / najstarší cez sedemdesiatpäť/ prišli aj so svojimi fujarami – trombitami, stretli sme sa už viac razy – a práve oni sú nositeľmi legendárnej, nielen vianočnej Daj Boh šťastia tejto zemi...

Stretnutia priateľov

Vianočné trhy sú predovšetkým miestom stretnutí, kde pri varenom vínu, vianočnom punči, cigánskej,

lokšiach a štrúdlí možno stretnúť priateľov a prebrať, čo všetko sa za končiaci rok prihodilo. Takýchto stretnutí, náhodných i plánovaných, sú hádam stovky. A medzi nimi aj tie naše seniorské. A nielen členov bratislavských klubov ZKS, ktorí si zobrali patronát nad našou účasťou, ale aj z iných kútov Slovenska.

Najvernejší a najaktívnejší sú v tomto už tradične priatelia z Pruského. Aj teraz sa tamojší klub ZKS pri farskom spoločenstve rozhodol pripraviť zájazd s už osvedčeným programom. Zavčasu ráno omša a požehnanie účastníkov zájazdu, potom vyráža plný autobus smer Bratislava. Najprv zájde ešte kúsok

ďalej, do čokoládovne v Kittsee, kde možno dostať celkom čerstvé čokoládové vianočné výrobky, chvíľa zostane aj na blízke obchodné centrum a predvianočné nákupy. Potom bratislavské Vianočné trhy, po návrate do Pruského ešte farský autobus rozváža účastníkov do okolitých obcí, Dulova, Horoviec, Tuchyňa, Mikušoviec...

Všetko je to v duchu priateľstva a pohody, tak ako najmä pri našom, ale aj ďalších stánkoch na Vianočných trhoch. Rozvoniava škorica a klinčeky z vareného vína, chuť dobrôt zostáva ešte dlho na jazyku – a najmä pekné zážitky zo stretnutí a predvianočnej atmosféry. Verím, že si ju so sebou odviezli až domov. Takže Daj Boh šťastia tejto zemi...

Miloš Nemeček
Foto: Anna Ševčíková,
Jozef Gašpar

Folklórna štafeta generácií

Seniorské folklórne hnutie je dnes už na Slovensku pojmom. Spája do štyridsať súborov, ktoré sa pravidelne pripravujú a prezentujú, k tomu množstvo ďalších skupín i jednotlivcov staršej generácie, ktorí rozvíjajú ľudové tradície.

Naša krajina sa môže pochváliť naozaj nevšedným bohatstvom a pestrosťou krojov, zvykov, spevov a tancov. Len s miernym nadsadením možno povedať, že čo dolina – to niečo svojské. Zachovať to a preniesť do modernej doby je nesmierne dôležité. Táto úloha celkom logicky patrí starším, ktorí nesú toto poslanstvo a štafetu odovzdávajú mladším pokračovateľom.

Je to tiež pekný príklad aktívneho starnutia a inšpirácia pre ďalších. V spomínanej štyridsiatke najznámejších súborov staršej generácie sa venuje tejto peknej záľube takmer jeden a pol tisícky seniorov, priťahujú aj ďalších, či už do aktívneho zapojenia, alebo do nemalého okruhu priaznivcov.

Na takúto pozoruhodnú základňu nadväzuje projekt Strieborná reťaz – Festival porozumenia. Jeho zámerom je v sérii programov predstaviť seniorský folklór aj na ďalších miestach a dáva možnosť sú-

borom z daného regiónu. Popri orientácii na seniorské publikum i vystupujúcich vytvára tiež priestor pre nastupujúcu generáciu.

Tak to bolo už pri prvom ohnivku reťaze, ktoré sa odohralo v rámci medzinárodného folklórneho stretnutia generácií v Trenčianskych Tepliciach. Trenčiansky región je baštou seniorského folklórneho hnutia, predstavili sa dva z najznámejších súborov, dubnický Vršatec a Jánošík z Partizánskeho, s nimi aj skupina Hájiček s neodmysliteľnými trombitami. Najmladších zasa zastupoval detský súbor Kolíska. Zaujímavý bol medzinárodný rozmer severomoravským súborom Ostravica a hosťami z Josipovaca v Chorvátsku. Ide o našich krajanov, ktorí sa venujú tradíciám svojich predkov, čo prišli z Kysúc, ale tiež novej vlasti.

Tento rozmer vzájomného obohacovania národov a kultúr bol prítomný aj v Prešove, kde ho reprezentoval seniorský

rusínsky súbor Karpaťanin. Goralí sú si blízki, či z našej, alebo poľskej strany Tatier. Ich hrdé tance priniesli z Kežmaruku seniory z Maguráka spolu s detským Goralčekom. V centre Šariša nemohlo chýbať to najtypickejšie pre tento región. Predviedol to Starišan, seniorská vetva známeho súboru Šarišan. Tlieskala staršou generáciou, vrátane členov ZKS, zaplnená sála Čierneho orla a všetkých na začiatku vívala primátorka Andrea Turčanová.

V spolupráci OZ Bagar so samosprávou sa odohrala aj akcia v Banskej Bystrici, ktorá bola začiatkom októbra súčasne otvorením už tradičnej Akadémie európskeho seniora. Stredoslovenské ľudové tradície v autenticknej podobe ukázala viacgeneračná dedinská skupina Priechoďan, seniorov na vysokej úrovni reprezentovali súbory Partizán a Hronky.

Záverom a vyvrcholením Striebornej reťaze sa stala v decembri Bratislava, sídlo drahokamov nášho folklóru, Lúčnice a SĽUKu. Viacerí z nich nezanechali svoju lásku ani po rokoch. A tak mohli program obohatiť seniorky Lúčnice aj Kubánkov Sen – tí, ktorí prešli v SĽUKu rukami legendárneho choreografa a aj takto mu vzdávajú hold. Nestratili sa ani ďalšie seniorské súbory, najmladších zastupovali Dolina a Klinka a naplnili tak poslanstvo folklórnej štafety generácií.

JP/MN

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Andrej Bagar patrí všetkým

Nedávno uplynulo 115 rokov od narodenia Andreja Bagara, spoluzakladateľa slovenského divadelníctva a bojovníka proti fašizmu. V jeho rodisku Trenčianskych Tepliciach to pripomenuli zaujímavé akcie.

Boli súčasťou projektu Andrej Bagar patrí všetkým – a tento názov má hneď niekoľko významov. Podčiarkuje, že jeho odkaz nie je iba vecou minulosti a staršej generácie, ale je v mnohom veľmi aktuálny. Na odbornom – popularizačnom seminári to zdôraznili zástupcovia divadiel, s ktorými je spojené jeho meno a činnosť i poprední odborníci na problematiku divadla. A symbolizovali to tiež účastníci seminára s veľmi rôznorodým vekovým zložením, od žiakov Základnej školy Andreja Bagara v Trenčianskych Tepliciach až po najstarších, medzi nimi početnú skupinu zástupcov Združenia kresťanských seniorov z Trenčína, Pruského a Partizánskeho.

Tým ďalším významom je, že hoci je Bagar významnou postavou slovenského divadla, korene rodu sú na

Andrej Bagar ako vojak I. svetovej vojny

Ochotnícky divadelný krúžok, v ktorom Bagar v roku 1919 začínal

Morave, štúdium herectva absolvoval na konzervatóriu v Prahe a česká kultúra mu bola vždy blízka. Hovorila o tom aj zástupkyňa Východočeského divadla v Pardubiciach, ktoré patrilo k jeho prvým štáciám. Občianske združenie Bagar, realizátor projektu, má na túto osobnosť aj rodinné väzby – a to umožnilo priniesť dosiaľ neznáme informácie i fotografie o jeho živote a hereckých začiatkoch.

Známa Koncertná sál Kursalonu bola večer svedkom spomienok a názorov nielen na Andreja Bagara, ale aj úlohu divadla a herectva v spoločnosti. Juraj Sarvaš patril do ročníka, ktorý ako prvý absolvoval VŠMU pod jeho vedením – Martin Huba zasa posledným za jeho života. Oldo Hlaváček dal k dobru slová veselé aj vážne. A ak bol Bagar v roku 1931 slovenským Hamletom, jeho najmladším nasledovníkom je Robo Roth. Jeho vášnivé podanie slávneho monológu patrilo k vrcholom večera...

... Pred piatimi rokmi pri vtedy 110. výročí s legendárnym Byť alebo nebyť vystúpil Martin Huba. Teraz súhlasil, aby túto česť mal jeho mladší kolega. Aj to symbolizuje, že Andrej Bagar patrí všetkým, jeho odkaz je nadčasový.

V tomto duchu vzájomného porozumenia OZ Bagar v roku 2015 realizovalo aj ďalšie projekty. Jedným z nich bol Moravia bez hraníc, približujúci moravskú ľudovú kultúru. Letný tábor pre deti z rómskeho súboru Khamoro najmladším členom súboru z Myjavy priniesol oddych aj rozšírenie rozhľadu a verejnosti predstavil program tohto viacgeneračného súboru.

JP/MN

Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program kultúra národnostných menšín 2015

Vianoce s Terkou

Moje najkrajšie Vianoce sa snúbia s detstvom. A – paradoxne – s typickým komunistickým mestom Nová Dubnica. Ten duch dobrého susedstva a vzťahovej srdečnosti (videný očami decka) mi v dnešnom marazme odpudzujúcej sebestrednosti a egoizmu (áno, aj politického) veľmi chýba.

Vtedajšie Vianoce sa vyznačovali aj jednou klimatickou zvláštnosťou: takmer vždy boli biele, zasnežené, akési čistejšie, ozajstné aj bez bombastických reklám v obchodných reťazcoch. Hviezdy žiarili nad zamrznutou krajinou a sneh vŕzgol pod nohami, keď sme kráčali na polnočnú do Trenčianskej Teplej. K jasličkám v gypsovom betleheme. Gýč môjho detstva som nikdy neprestal milovať. No čím som starší, aj Ježiš je skutočnejší – skúša pevnosť mojej viery (aj cez ľudskú krehkosť, trápenia i poklesky). Čím som starší, tým viac verím, že je to On, kto nosí dary.

Krásne Vianoce sa v spomienkach vracajú aj k detskej láske: k Terke. Medzi

štedrým dňom a novým rokom sme sa boli sánkovať pod Dubovcom. Svoju neohrabanú lásku k dotyčnej som prejavoval aj tak, že som do jej saní narážal mojimi. Skoro som jej nohy dolámal. „Ti šibe?“ urazila sa. Keď sa zvečerilo, ponúkol som sa, že sánky aj s ňou potiahnem tie tri kilometre až k ich činžiauku. To sa jej evidentne páčilo a ešte mi – za trest – aj pridávala, keď naschvál brzдила. Mal som svalovú horúčku, ale srdečný sval sa trepal šťastím.

Po Troch kráľoch sme v škole písali sloh o Vianociach. Ako zdatný tretiačik som celú epizódu s Terkou trochu prifarbil. Napríklad takým detailom, ako sa obláčiky našich dychov v tej mrazivej hmle nádher-

ne zliali. Mama robila v škole účtovníčku a skoro sa zrútila, keď môj „nehanebný“ sloh začal kolovať medzi učiteľkami (zrejme by rady boli takými Terkami!).

Keď prišla jar, bol som citovo taký vyštavený, že milú Terku som s bratom zamenil za vrečko guliek, zbierku poštových známok a pohyblivých obrázkov zo žuvačiek. Odvtedy viem, že neviem dobre obchodovať. Na druhej strane mám ale istotu, že s citom a humorom sú veci oveľa krajšie. Riadim sa tým aj v politike. Aj keď tam je viac oslov ako v maštali okolo Božieho Dieťaťa.

*Marián Kvasnička, poslanec NR SR
Foto: istockphoto.com*

Nech sú sviatočné chvíle tým najcennejším

Blížia sa Vianoce, obdobie, na ktoré sa dôkladne pripravujeme, na ktoré radi spomíname a ktoré v žiadnom prípade nevynecháme. Tento pocit v nás v predvianočný čas sprevádzajú úsmevy na tvárach detí z trblietavých ozdôb a kolied.

Generácie sa už v predstihu stretávajú na trhoch, odkiaľ sa vravy a vône šíria ulicami. Modlitba pri vianočnom stole je pre túto chvíľu nesmierne dôležitá. Z môjho pohľadu pokladám za najdôležitejšie na Vianoce čaro chvíle, ktorá v prítomí zimného času a v žiare sviečok spája členov rodiny.

Z minulosti si spomínam na každú nedeľu, keď sme mávali spoločný rodinný obed so starými rodičmi. Pečené kura v rúre, vývar odstavený na sporáku a prestretý stôl. Nechýbali ani politické diskusie. S určitosťou budem tvrdiť, že to kura, ktoré som u starých rodičov jedol bolo to najlepšie. Tieto tradície v nás zanechávajú radosť, pretože nám „chutí“ ich atmosféra, ako sa k sebe správame, ako sa môžeme porozprávať, ako sa prejavuje to najlepšie z nás v týchto chvíľach,

ktoré si žiadajú snahu, vôľu, čas, nezištnosť a pohostinnosť.

Bratislavská Obchodná ulica sa za obdobie pár rokov zmenila na nepoznanie. Obchody s elektronikou, s oblečením a bielizňou boli nahradené nechtovými štúdiami, čínskym trhom a tureckými obchodníkmi. Prestáva nám záležať na „chrumkavom kurati“, zvykli sme si brať kávu so sebou a vypiť ju v behu na zastávke. V obchodných centrách jedávame z papierových tanierov, s umelohmotným príborom, pijeme z papierových pohárov. Obchodné domy počas víkendov nahrádzajú domovy, stávajú sa miestom centralizácie života.

Chýbajú susedia a priatelia, ktorí dokázali samovoľne zveľaďovať svoje okolie, pre takú samozrejmosť, aby sa im žilo lepšie. Dnes chýbajú

susedské vzťahy a komunity založené na spoločných hodnotách. Pretože samozrejme veci sú najcennejšie, mali by sme mať ochotu postaviť sa medzigeneračne za ne.

Náš nedeľný obed spájal tri generácie. Nič nám nebráni, aby takéto „obedy“ vznikali aj na politickej scéne, aby špecifikácia problému viedla k činom, ktoré pomôžu zachovávať hodnoty obohacujúce ľudskú osobnosť, udržiavať nadšenie pre spoluprácu a vytvárať návrhy na prospešné zmeny. Verím, že KDH je stranou, ktorá má výrazné zázemie vekom skúsených ľudí s ochotou odovzdávať pomocnú ruku mladším. Zachovávanie kontinuity a medzigeneračnej spolupráce prepája myšlienky v každej etape života. Generačný rozdiel je možnosťou spolupráce, veď každý je niekoho vnukom.

Onedlho si budeme doma sadieť za štedrovečerný stôl. Bez rozdielu názorového, vekového a iných odlišností si budeme úprimne priať to najlepšie. Zabudnime na faktory, ktoré nás odlišujú a hľadajme, čo nás spája. Urobme si „nedeľu“ každý deň, nielen na Vianoce.

Želám všetkým, nech sa blížiace sa chvíle stanú pre vás najcennejšími!

Roman Rajnivec

Slovensko bez bariér

Už šesťnásť rokov pôsobí iniciatíva a projekt Slovensko bez bariér na pomoc zdravotne postihnutým občanom a všetkým príslušníkom znevýhodnených skupín. V dvojročných cykloch sa vyhodnocujú výsledky súťaže Samospráva a Slovensko bez bariér, teraz teda ôsmy raz.

Bolo to začiatkom decembra, pri príležitosti Medzinárodného dňa zdravotne postihnutých osôb v dôstojnom prostredí Zrkadlovej sály bratislavského Primaciálneho paláca. Hlavnými vyhlasovateľmi a organizátormi súťaže sú Asociácia organizácií zdravotne postihnutých občanov SR a Únia miest Slovenska. Ocenenia udeľovali významné osobnosti na čele s predsedom a podpredsedom Národnej rady SR Petrom Pellegrinim a Jánom Figelom.

Slávnostné chvíle dotvoril kultúrny program s umeleckým prednesom Štefana Bučka, speváckymi zbormi Cantus, Chorus Seraphicus a Margarétky, charismatickým nevidiacim spevákom Marošom Bangom a skupinou Hájiček, ktorá sa postarala o originálne slovenské fanfáry s vlastnoručne vyrobenými fujarami - trombitami a na záver zavinšovala svoju piesňou Daj Boh šťastia tejto zemi.

Najdôležitejšie však bolo ocenenie za projekty a aktivity, ktorými samosprávy a ďalšie subjekty i osobnosti prispievajú k odstraňovaniu bariér. Materiálnych, ktoré bránia v pohybe a prístupe zdravotne postihnutým ľuďom, ale aj spoločenských, mentálnych a komunikačných, ktoré komplikujú život a zaradenie do spoločnosti najmä príslušníkom znevýhodnených skupín.

Zaslúžené ocenenia

V kategórii Mestá a obce získali diplomy a čestné uznanie mestá Holíč, Levice, Žilina, Trstená, Banská Bystrica, Stará Ľubovňa a Brezno a mestské časti Bratislava-Ružinov a Košice-Ľahanovce. Cenu si prevzalo mesto Zvolen a hlavnú cenu Trnava. Spomedzi samosprávnych krajov čestné uznanie dostal Žilinský, cenu Nitriansky a hlavnú cenu Bratislavský samosprávny kraj.

V kategórii Donori a médiá to boli čestné uznanie pre Prvú stavebnú sporiteľňu, mesto Nitra a televízneho tvorca Ladislava Munka, cena pre OZ e-Slovensko a hlavná

Napokon boli mimoriadne ceny smerovali k osobnostiam, spojenými s projektom Slovensko bez bariér – čestné uznanie Danielovi Brezinovi, Matejovi Landlovi a Jaroslavovi Pilátovi, ktorí boli pri jeho zrode. In memoriam

cena pre RTVS. Za umelecké, vzdelávacie a kultúrne aktivity získali čestné uznania výtvarníčka a poetka Mária Trajterová, Nadácia Pontis, Múzeum a hrad v Starej Ľubovni a Materská škola pre autistické deti v Šali. Cenu získala Mestská knižnica v Bratislave.

cena Osobnosť projektu Jozefovi Vacháľkovi, Osobnosť roka Petrovi Kurhajcovi a hlavná cena Osobnosť projektu Márii Orgonášovej, dlhoročnej prezidentke Asociácie organizácií zdravotne postihnutých občanov SR.

Na záver bola slávnostne vyhlásená IX. etapa súťaže Samospráva a Slovensko bez bariér 2016–2017.

JP/MN

MINISTERSTVO ZAHRAŇIČNÝCH VECÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

*Realizované s finančnou podporou
dotačného programu
Podpora a ochrana ľudských práv
a slobôd.*

*Za obsah tohto dokumentu je výlučne
zodpovedné Občianske združenie Bagar.*

POMÔŽ, KEĎ MÔŽEŠ

Peter Kurhajec, ktorý získal v súťaži Samospráva a Slovensko bez bariér ocenenie Osobnosť roka, prichádza pri tejto príležitosti s nasledovnou výzvou a prosbou:

Dobré skutky sú potrebné v každom čase a v tomto predvianočnom je zvlášť vhodná príležitosť pomôcť – najmä chorým, slabým a trpiacim. Jedným z veľkých problémov v našom zdravotníctve i sociálnych službách, ktorý postihuje najmä ľudí imobilných a vo vyššom veku, sú

dekubity, čiže preležaniny. Spôsobujú veľkú bolesť, zdravotné ťažkosti a môžu viesť až k smrti. Liečba je veľmi náročná a nákladná. Najlepším spôsobom je preto prevencia, vhodné ošetrovanie a na poprednom mieste využívanie moderných pneumatických antidekubitálnych matracov.

Môj osobný vklad je 50 súprav. Aj Vy môžete prispieť na získanie takýchto matracov od poprednej svetovej firmy Thuasne, ktorá ich v rámci tejto akcie dodá a rozošle za mimoriadne

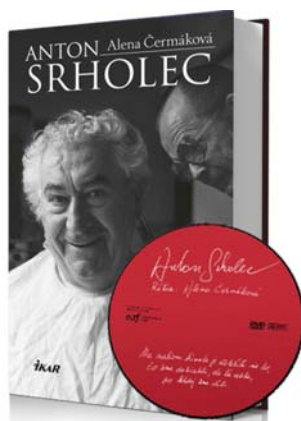
zvýhodnených podmienok 110 € za kus /bežná cena viac než 200 € / vrátane DPH, informačného servisu (od koho a komu), poštovného a balného. Robíme tak v spolupráci s Asociáciou organizácií zdravotne postihnutých občanov SR a účtom Slovensko bez bariér. Spoločnosť Ferdinand de Martinengo, známa mnohými humanitárnymi a charitatívnymi aktivitami, si považuje za česť, že nás v tomto úsilí podporuje aj náš vzácny priateľ kňaz Anton Srholec. Našli sme porozumenie u viacerých osobností spoločenského, kultúrneho a športového života, zoznam darcov ako aj obdarovaných uverejníme. Budeme veľmi vďační, ak prispějete aj Vy, v prípade ochoty využijete nižšie uverejnené kontakty. Pomôžete odstraňovať bolesť a utrpenie, podporíte zdravie a život a hlavne myšlienku ľudskej spolupatričnosti.

**Dopredu vďaka – a veľa zdravia
a šťastia.**

Peter Kurhajec,
Spoločnosť Ferdinand de Martinengo
peter.kurhajec16@gmail.com;
+421905651098

Knižné tipy pod stromček

Stále rozmýšľate, čo by si mohol váš partner alebo vaši blízki nájsť pod stromčekom? Najlepší priateľ človeka je vraj kniha. A naozaj. Vždy ju môžete zobrať so sebou, čítať a odložiť. Neodvráva. Vždy sa k nej môžete vrátiť a keď je dobrá, čítať ju znovu aj po rokoch. Naše tipy nájdete na stránkach www.bux.sk a www.priroda.sk a kúpite v dobrých kníhkupectvách.

Alena Čermáková

Anton Srholec + DVD s celovečerným filmom so špeciálnymi bonusmi

Silný životný príbeh Antona Srholca, rímskokatolíckeho kňaza, saleziána, spisovateľa, charitatívneho pracovníka, politického väzňa a buriča, ale predovšetkým láskavého človeka, ktorý nikdy neopustil svoje zásady a vždy bojoval za lepší svet, zachytila v celovečernom dokumentárnom filme režisérka Alena Čermáková. Autorka vyjadruje úctu mužovi, ktorý nám ukazuje smer na ceste životom. Knihu dopĺňajú fotografie zo súkromného archívu Antona Srholca a jeho najbližších, ale aj dokumenty z leopoldovskej väznice a umelecké fotografie Maňa Štraucha. Súčasťou knihy je DVD s celovečerným dokumentárnym filmom Anton Srholec, ktorý bol uvedený do kín v októbri 2015, a so špeciálnymi bonusmi.

Cena: 10,32 €

Juraj Slezáček, Silvia Lispuchová

Ako sa stať celebritou

„Keď sa prevalilo, čo mi vlastne je, opäť sa potvrdilo, že pokiaľ máte rakovinu, niektorí ľudia sa vám priam boja zavolať, spýtať sa, ako sa máte. Domnievajú sa, že je neslušné či vtieravé otravovať trpiaceho človeka. Moji hereckí kolegovia neboli výnimkou. Boli takí, čo sa zmohli na povzbudivé ‚Držíme ti palce‘, no tiež takí, čo ostali ticho,“ priznáva Juraj Slezáček, známy herec, jeden z mála populárnych ľudí, ktorý o zákernom ochorení dokáže hovoriť otvorene a dokonca s trpkým humorom, pre neho takým typickým. A taká je aj táto kniha, v ktorej pravdivo a s typickým nadhľadom a iróniou opisuje svoj zaujímavý život plný zábavných príhod a kuriózných náhod.

Cena: 9,52 €

Betty J. Eadieová

V objatí svetla

V roku 1973 podstúpila tridsaťjedenročná Betty Eadieová ťažkú operáciu, ale na druhý deň zomrela...Predtým než sa ju lekárom podarilo oživiť, okúsila to, čomu sa hovorí zážitok na prahu smrti. Trvalo dlhé roky, kým sa odvážila svoje faktograficky presné spomienky zvečniť do knižnej podoby a ponúknuť tak svetu jeden z najpresvedčivejších dôkazov o existencii života po smrti. Jej podmanivé, inšpirujúce, nesmierne upokojujúce a sugestívne rozprávanie nám umožňuje nazrieť do sveta pokoja a bezpodmienečnej lásky, ktorý nás všetkých očakáva. Dojímavý príbeh milujúcej manželky a matky dodnes fascinuje nádherným posolstvom.

Cena: 7,92 €

Táňa Keleová-Vasilková **Vône života**

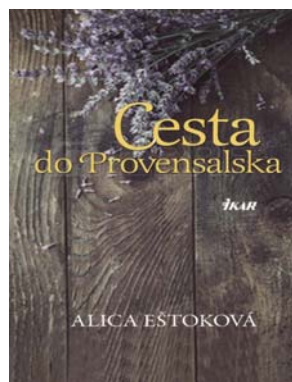
Vône v našich životoch sú premenlivé ako dni striedajúce sa s nocou. Zároveň majú v sebe čosi krásne nemenné. Vôňu domova... a lásky. Takmer všetky po nej túžime. Po istote, ktorá nás zahrieva a poskytuje pocit bezpečia. Ktorá nám dovoľuje dýchať a plniť si sny, menšie či väčšie životné plány. Magda a Lenka, hrdinky príbehu, nie sú výnimkou. Túžia po istote a láske ako milióny iných žien na celom svete. Inak je to s Alicou. Sníva o práci v zahraničí, o slobode a manžela ani deti k svojmu šťastiu nepotrebuje. No možno je to celkom inak.

Cena: 8,72 €

Monika Jakubeczová **Život s anjeli**

Život s anjeli, voľné pokračovanie knihy Prebudili ma anjeli, obsahuje odpovede na časté otázky o spirituálnom svete, ako aj meditácie, pomocou ktorých si človek zlepší zdravie, pomôže svojim blízkym, ochráni sa pred negatívnymi energiami a iné. Autorka Monika Jakubeczová zhrnula otázky čitateľov do niekoľkých tematických celkov. Môžete tak získať odpovede napríklad na otázku, prečo trpíme, či existuje osud, o minulých životoch, karme, osudovej láske, strachu, chorobách, smrti, znameniach od anjelov a zároveň návod, ako s nimi komunikovať. Dozviete sa aj to, ako vnímať peniaze z duchovného hľadiska a koho prosiť pri modlitbách: Boha, alebo anjelov.

Cena: 7,92 €

Alica Eštoková **Cesta do Provencalska**

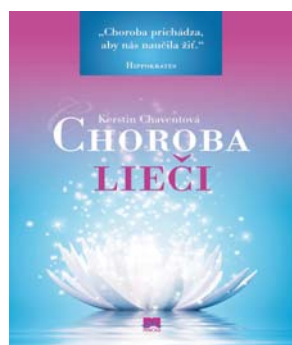
Život je plný prekvapení. Presvedčí sa o tom aj zdravotná sestra v bratislavskej nemocnici, do ktorej je beznádejne zamilovaný primár. Mladá žena mu však nemôže opätovať city pre vážnu prekážku. Je teda navždy odsúdená trápiť sa? Alebo neodolá jeho ustavičnému naliehaniu? V čase najväčšej beznádeje sa sympatická Slovenka odhodlá tráviť dovolenku v slnečnom Provencalsku. Netuší, že šarmantný francúzsky bankár, ktorého spoznáva uprostred malebnej prírody, jej prevráti život naruby. Primár je však skalopevne rozhodnutý nevzdať sa svojej životnej lásky a tvrdo o ňu bojuje. Podarí sa hlavnej hrdinke vymaniť z jeho vplyvu a kráčať svojou cestou? Rozpozná pravú lásku a unikne nebezpečenstvu, ktoré na ňu striehne?

Cena: 7,92 €

Katherine Bassford: **Sladký život bez cukru**

Ak ovocný jogurt obsahuje viac cukru ako zmrzlina a cereálna tyčinka je sladšia ako čokoláda, je jasné, že naše stravovanie nabralo veľmi zlý smer. Pozrite sa na zoznam prísad potravín, ktoré kupujete, a zistíte, že cukor je všade. Číha v chlebe, polievkach, omáčkach i šalátových dresingoch – a číha na nás v šokujúcich množstvách. Vieme, že z nadmerného množstva cukru sa priberá – tak to je – cukor však poškodzuje aj naše zdravie. Cieľom knihy Sladký život bez cukru je pomôcť vám, aby ste opäť získali kontrolu nad cukrom, ktorý prijímate, a to bez stresov. Na konci každej časti nájdete tiež zopár chutných receptov pre inšpiráciu.

Cena: 7,90 €

Kerstin Chaventová **Choroba lieči**

Niekedy nás až vážna choroba prinúti zamyslieť sa, kto sme, odkiaľ prichádzame a kam smerujeme, ale najmä – prečo sme chorí. Autorka, ktorá sama prekonala rakovinu, sa rozhodla nespoliehať pri liečení iba na zásah zvonku, ale zobrať svoje zdravie do vlastných rúk. Táto kniha vám ukáže cestu, ako aktivovať vlastné liečivé sily a prekonať chorobu pomocou pozitívneho myslenia, meditácií, vizualizácií, ale najmä úprimným a liečivým rozhovorom so sebou samým. Choroba je spôsob, ako s nami komunikuje naše telo, a našou úlohou je načúvať mu a tým aktívne prispieť k uzdraveniu. Kniha ponúka aj množstvo cvičení, ako to dosiahnuť.

Cena: 7,90 €

Ocenenia v správnych rukách

Pri príležitosti Valného zhromaždenia Združenia kresťanských seniorov Slovenska boli ocenení viacerí naši funkcionári a aktivisti. Všetkým blahoželáme, prajeme veľa zdravia a chuti do ďalšej práce.

Ocenenia našich najaktívnejších predstaviteľov sa však neodohrávajú len na pôde ZKS. Na tradičnom

októbrovom celoslovenskom stretnutí seniorov minister Ján Richter pred plnou sálu Radošinského divadla

ocenil hneď štyroch našich členov, Annu Dupalovú, Andreja Dupala, Jána Uhnáka / všetci na obrázku/ a tiež predsedu ZKS Jozefa Mikloška.

Napokon do tretice Andrej Dupal bol v rámci vyhodnotenia akcie Zlatý senior roka 2015 ocenený za dlhoročnú prácu pri uplatňovaní zákona na ochranu spotrebiteľa. Všetky tieto vyznamenania sú nepochybne v správnych rukách a ku gratuláciám oceneným sa úprimne pripájame.

red

Vianoce kresťanských seniorov v Dúbravke

Rada by som sa týmto príspevkom podelila s malým pohľadom na Vianoce v našom klube ZKS v Bratislave - Dúbravke. Naše stretnutia bývajú druhú nedeľu v mesiaci, decembrové je zamerané na Vianoce.

Posolstvo Vianoc si spravidla pripomínáme hudobno – literárnym pásmom. O hudbu sa starajú

manželia Ružovičovci, ktorí si pripravujú koledy ale samozrejme že im pomáhame spievať. Do prednesu básničiek a poviedok sa zapájajú aj viacerí členovia klubu.

Súčasťou posedenia je i súťaž v pečení, každý rok zameraný na inú tému. V decembri 2014 sme po prvý raz

usporiadali výstavu zahraničných pohľadníc Vianoc. Zhromaždilo sa ich tak veľa, nielen z Európy ale

aj z Ameriky a Austrálie, že sa ani nezmestili na pripravenú tabuľu. Samozrejme nechýba pohostenie - agapé aj s tradičným vianočným punčom.

Všetkým čitateľom Generácií prajem milostivé a požehnané sviatky, naplnené až po okraj radosťou a vnútorným pokojom.

Jana Klasová, predsedníčka klubu ZKS Bratislava - Dúbravka

Poklady tradičnej slovenskej kuchyne

PEČENÁ HUS

Slovenský Grob – Bratislavská župa

Ingrediencie:
1 väčšia hus, soľ, voda, mlieko

Postup:
Domácu vykŕmenú hus 24 hodín pred pečením nasolíme a necháme v chlade. Nasolenú hus položíme na pekáč, potrieme mliekom a podlejeme vodou. Pekáč vložíme do vyhriatej rúry a pri teplote 250 °C pečieme. Potom hus obrátíme a pečieme ďalšiu hodinu. Celkový čas pečenia sú asi 3 hodiny. Pečenú hus a pečieme ďalšiu hodinu. Celkový čas pečenia sú asi 3 hodiny. Pečenú hus a pečieme ďalšiu hodinu. Celkový čas pečenia sú asi 3 hodiny. Podávame s lokšami alebo s knedľou a s červenou kapustou.

VIANOČNÁ KOMPRĎARKA

Polomka – Gemerská župa

Vo viacerých horehronských dedinách huby volajú „komprdy“, preto sa aj tejto vianočnej hubovej polievke tu hovorí „vianočná komprďarka“.

Ingrediencie:
1 liter vody, za hrst sušených hřibov, 1 bobkový list, 2 rozotrené strúčiky cesnaku, maslo, zátrepka zo sladkej smotany, soľ, ocot

Postup:
Sušené huby (modráky) namočíme, prepláchneme a trochu vyžmýkame. Zalejeme vodou, pridáme bobkový list, trochu soli a všetko necháme spolu variť asi 7 minút. Keď sú huby uvarené, pridáme svetlú maslovú zápražku, v ktorej sme opražili rozotrený cesnak. Povaríme asi dve minúty, prilejeme zátrepku a polievku necháme prevrieť. Odstavíme, dochutíme soľou a octom.

O KNIHE:

Vojtech Majling: Poklady tradičnej slovenskej kuchyne

Slovensko oplýva nielen prírodnými krásami, ale tiež rozmanitými chuťami a vôňami jedál, ktoré sa tu varia a pečú po celé generácie. V tejto jedinečnej kuchárskej knihe nájdete vďaka autorovej obetavej zberateľskej záľube veľké množstvo receptov našich prastarých mám a babičiek. Každodenné jedlo pripravovali zo zeleniny a múky, no vyznali sa aj v

mäse a rybách, na ktorých si pochutili vo sviatočné dni. Čipetková polievka, Brmbel, Kalkiš, Gerhene, Šmirkas... Také čosi nepoznáte? Možno sa vám zapáčia a budú obľúbenou súčasťou vášho jedálneho lístka, spolu s pečenou husou a lokšami, bryndzovými haluškami alebo plnenými pirohmi, ktoré sa rokmi stali typickými regionálnymi špecialitami. K dobrému domácomu jedlu patrí aj kúsok koláča a pohárik kvalitného vína či pálenky na prípitok. Už sa vám zbiehajú slinky v ústach? Potom je najvyšší čas, aby ste

vyskúšali niečo z pokladov slovenskej tradičnej kuchyne. Dobrú chuť!

Vydavateľstvo Ikar, a.s., - Priroda

MOC: 12,90 €

www.bux.sk
www.priroda.sk

